

Motrišta.....

Kad dobijete ovaj broj HRVATSKE ISKRE u ruke bit će još jedna godišnjica pada Vukovara u srpske ruke pred toliko godina. Zapalit ćemo svijeću za sve one kojih više nema među nama, pomolit se i zaplakati nad svima kojima nismo mogli pomoći u ta strašna vremena.

No, na taj dan, kao i gotovo svaki dan kad čitam nešto o Vukovaru, pitat ću se - koliko i kako smo mi pomogli Vukovaru i Vukovarcima? Dali smo mi pokazali svojim ponašanjem koliko i cijenimo njihovu žrtvu?

Piše u novinama kako se u Vukovar od svojih 22.000 prognanika vratilo samo 4390, kako su devastirani grobovi ekshumiranih iz masovnih grobnica u Erdutu i, jasno, počinitelj se ne zna. Ili, ovih dana je u Vukovaru promijenjen naziv ulice "JNA" u Ulicu Bana Jelačića, kao i Jugoslavenske ratne momarice u Dunavski prilaz ??? Ali, ipak, ono što me nagoni na razmišljanje o tome kako smo ustvari dozvolili da taj naš narod u Vukovaru dnevno trpi je onaj spomenik četnicima kod hrvatskog groblja, koji je dočekaio prognanike kad su se vratili nakon "mime integracije".

Ne znam koliko znate o tom spomeniku. Ja sam taj spomenik vidjela kad sam proletjela kroz Vukovar prije "mime integracije", ali u onoj brzini nisam shvatila što gledam. Tek kasnije objašnjeno mi je da je to spomenik palim četnicima, koji su "oslobađali" Vukovar, a podigli su ga njihovi "suborci"?!! Taj spomenik četnicima, od bijelog mramora, koji se zaista tako bijeli da ne možete a da ga ne vidite, četnici su postavili pred hrvatsko groblje, nekoliko metara od samog ulaza, pa si vi Hrvati gledajte "naše junake" kad god idete odati čast svojim pokojnicima, a mnogi od njih bili su i branitelji Vukovara! Još nešto, taj spomenik nitko ne smije ni pipnuti! Taj spomenik je dio "mime reintegracije".

Jedan naš sugrađanin, koji je posjetio Vukovar pred neko vrijeme, upravo se užasnua nad tim spomenikom, i nije mogao otprijeti i gumuo ga je nogom, samo malo, nije ga ni zaljuljao. Kako pored toga spomenika stoji "srpska straža" (ovo čitajte kako god hoćete) oni su odmah pozvali policiju, i istog trena došla je policija (s hrvatskim oznacjima, samo tko zna tko sjedi pod tim oznacjima, da li Hrvat ili "mimo integriran" Srbin) zgrabili su našeg sugrađanina, i on je završio u zatvoru sa strogom opomenom da se grobovi ne diraju!

Dok mi je on to pričao nisam mogla da se ne sjetim dr. Vesne Bosanac, koju sam posjetila tada kad još nije bila "mima reintegracija". Tada sam je zamolila, jer bilo je vrijeme oko Sesveta, neka odnese u moje i naše ime vijenac na Ovčaru. Ona mi je tada rekla da to, nažalost, nije moguće. Suze su joj, ali i meni, bile u očima.

Suze su mi i danas u očima kad se sjetim naših mladih i starih branitelja, koji su bili životinjski pobijeni, i čak ni cvijeće nije bilo moguće staviti na tu okrvavljenu zemlju, a ovi, koji su ih ubijali, i mučili, i klali digli su spomenik svojim i - zamislite - mi ga moramo poštivati!! Jasno, mi smo kulturni narod, i mi sve možemo, ali dali trebamo? I dokle će to tako?

Ja ovo više ne razumijem. Što više čitam o Vukovaru, imam sve više pitanja, i mislim da je došlo vrijeme odgovora na mnoga pitanja. Koliko god da se naši čelnici trude da nam dokažu kako se mi moramo "civilizirano" ponašati, lako je njima. Budi ti Vukovarac, pa svaki dan prodi ulicom JNA! Ili idi posjetiti grob svog oca kojeg su ubili četnici - i prodi svaki puta kraj četničkog spomenika - kako ti je svaki puta u duši!?

Mi, u našem Vukovaru, na zemlji gdje smo izgubili toliku mladost Hrvatske; gdje se mnogi naši prognanici ne žele ni ne mogu vraćati od bola za svojim; tamo gdje su groblja onih koje smo jedva našli i smatrali da smo im konačno dali mir, a još ih i danas razni isti, koji su ih pobili, devastiraju, - zar mi dozvoljavamo da četnički spomenik izaziva žrtve?! Svaka čast Hrvatskoj Vladi, ali mislim da nije u pravu, čak mi se čini da s obzirom da su tako daleko kilometarski od Vukovara, Dalja, Petrovaca, daleko je i emotivno i izgleda da ti naši čelnici ne mogu razumjeti kako se osjeća majka ili dijete koje je sve izgubilo, a četnik ima sva prava - a nikakve dužnosti. Pitamo se koji puta zašto se svijet tako drsko ponaša prema nama. Tko zna, možda je odgovor Vukovar. Koliko mi poštujemo svoje? Dali tako što dozvoljavamo i čuvamo spomenike onima koji su klali, ubijali, palili? Dali je štovanje svojega ako mi dozvoljavamo da se ulice još danas (!!) zovu imenima zločinaca, kao što je JNA, koja je bila instrumentalna u užasu Vukovara? Dali naš stav prema svojim dozvoljava da su dobrotvorne udruge u Vukovaru prepune Srba, koji bahato tretiraju Hrvate, žrtve za vrijeme rata, ali i mira, ili da recimo ti dobrotvorci pomažu takve, kao na pr. Norvežani koji grade kuće samo Srbima?? Čega se mi bojimo? Treba konačno već jednom toj međunarodnoj zajednici reći da je sada već dosta, jer takvi koji danas pokazuju tri prsta prognanicima u Erdutu koji još ne znaju gdje su im najdraži, jednog će dana opet dignuti ne glave (jer ih stalno drže visoko), već neko novo oružje, i opet će stradati Hrvati, kao što su stradavali stoljećima od istih svojih susjeda.

Kaže se, ako ne poštuješ svoje, nitko te neće poštivati - dakle, mi očekujemo od naše Vlade da konačno očisti tu užasnu situaciju za Hrvate u Vukovaru. Vukovar je hrvatski i tamo više nema mjesta nikakvim ulicama na srpskom jeziku, nikakvim četničkim spomenicima, nikakvim oprostima u ime žrtava, nikakvim tzv. "dobrotvorima" koji izjednačavaju zločince i žrtve, a posebno nikakvim četnicima. Jer, htjeli mi to ili ne, oni ranjenici koji su bili pobijeni tako jezivo, tako užasno - zvat će nas na red.

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena: \$1.00

No. 46 - 15. XI, 1999

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

**Čitajte u
ovom broju :**

☐ **Otvoreno hrvatsko
Veleposlanstvo u
Ottawi**

☐ **Tutin branitelj
Nezadovoljan**

☐ **Vukovar**

McAdams-om

☐ **Hrvatska
odbacila
demarš**

☐ **Vučedolska
Golubica**

☐ **Pisma
čitatelja**

I drugo....

**S otvaranja zgrade Veleposlanstva Republike Hrvatske,
Ottawa 14. studenog 1999. godine**

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:
Ing. Slavko Butković, Drago Geoheli,
Dr. Davorka Križaj-Kaplić,
Ivica Puhalo, Dr. Darko Desaty,
Jozo Mišetić, Damir Borovčak
Stanislav (Batan) Dodig

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053
Fax :
(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
\$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.

Pretplata na "ISKRU" može se
učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates for 1999.

1/2 page - \$ 100.00 per issue
+ 20 gratis issues
\$ 1,000.00 yearly
\$ 500.00/six months
1/3 page \$ 50.00 per issue
+ 15 gratis issues
\$ 600.00 yearly
\$ 300.00 /six months
1/8 page (business card)
\$ 25.00 per issue
+ 10 gratis issues
\$ 500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 46. 15. Studeni 1999

Sadržaj:		
Pismo urednice.....	2	Croatia airlines prodala Boeinga.....D
Vijesti iz Toronta.....	3	Američki vinari čiste hrvatske
Najnovije vijesti.....	4	vinograde od mina.....D
Vijesti na engleskom.....	5	Na Daksi se ubijalo i bez suda
Zdravlje Predsjednika Tudmana.....	6	i bez krivnje.....15
Otvoreno Hrvatsko veleposlanstvo.....	7-8	Nek nam duše i srca zapjevaju
Vukovar.....	9-12	od radosti.....15
Tekst demarša EU Hrvatskoj.....	13	Mojim očima.....16
Hrvatska odbacila demarš.....	13	Vučedolska golubica.....17-18
Tutin branitelj nezadovoljan.....	14	Molba, Ante Sardelic.....18
Za poraz predsjednika		Arheološko blago iz Sotina.....19
milijarda dolara.....	14	Puhalo, Report s puta.....20
Izbori.....	A	Za vašu kuhinju.....20
Ekosmoska politika izazvala pomor		Vijesti iz kulture.....21-22
industrije.....	B	Događaji zajednice.....23
U politici premalo inženjera.....	B	Pisma čitatelja.....24-25
Farne prodane, novca nema.....	B	Vaše zdravlje.....26
Počela sanacija Kašt. zaljeva.....	C	Vaše financije.....27
Norvežani zaobilaze zakone.....	C	Motrišta.....28

Urednica piše :

Dragi prijatelji,

Početak pisma urednice pisan je na "Memorial day", dan kad se sjećamo ljudi koji su život dali za našu slobodu. Na svim radio postajama Toronta, kao i na TV-u govorili su danas isključivo o Kanadancima, nešto malo o Amerikancima, a onih drugih nisu se ni sjetili. Za one dvije minute šutnje, kad je cijela Kanada zastala, ja sam, vjerojatno kao i vi svi, bila s onima koji su svoj život dali za Hrvatsku, na bilo kojoj strani. Mi živi dugujemo veliku zahvalnost onima koji su dali ono najvažnije, svoj život, kako bi mi danas imali svoju slobodnu Domovinu, i nema riječi kojima se mi možemo ikada njima dovoljno zahvaliti – osim da u sebi nosimo njihove živote, nikada ne zaboravljajući njihovu žrtvu.

Ovaj broj je – bar za mene, poseban. Svake godine u ovo vrijeme, oko 17. listopada, gotovo da mi u ušima zvuči glas Siniše Glavaševića i radiopostaje Vukovara. Još u meni žive osjećaji tih dana, kad smo bili tako bespomoćni, pa kao obično, ovaj broj posvećujemo Vukovaru i Vukovarcima, herojima naše sadašnjosti. Uz Vukovar, donosimo vam izvješće o otvaranju prvog Hrvatskog veleposlanstva u Ottawi. Kako smo svi, koji smo bili tada u Ottawi na otvaranju zgrade Veleposlanstva Republike Hrvatske bili sretni i ponosni! Pogledajte ta lica na slikama – svatko od njih bio je posebno sretan! No, želim još jednom pozdraviti sve one koji su bili dio ove ogromne akcije, posebno radne odbore po svim gradovima Kanade, kao i predsjednika i dopredsjednika ove akcije, ing. Slavka Butkovića i Vicu Šarica, te rizničara Josipa Vinskog na vođenju ove akcije. Ovih dana velike čestitke idu nama – hrvatskoj zajednici u Kanadi – kao i domovinskoj Hrvatskoj, te djelatnicima Veleposlanstva! Zajedno smo učinili djelo koje će ova zajednica pamtili zauvijek, a ova generacija, koja je radila na ovom projektu, ovime će ostaviti iza sebe spomenik zajedništvu.

Zdravlje Predsjednika dr. Franje Tudmana je pogoršano, no kako je u dobrim rukama, vjerujemo u dobar ishod. Dobre želje i molitve za ozdravljenje stižu u Hrvatsku sa svih strana. Tako i od HRVATSKE ISKRE, mi šaljemo Predsjedniku dr. Franji Tudmanu naše najbolje želje za brzo ozdravljenje. Ipak, ovo je doba kad Domovina treba našu pomoć u svakom vidu – učinite što možete!

Dugujem veliku ispriku mom prijatelju gosp. Stanku Trtnju, jer članak o njemu i njegovom radu nije bio savršeno tehnički priređen. U ovom slučaju, kad se radi o čovjeku kao što je Stanko Trtnj, ali i o bilo kome drugome, takav previd je neoprostiv, ipak molim gosp. Trtnja neka uvaži moju ispriku.

I na kraju, vama koji upućujete telefonske pozive na uredništvo s dobrim željama, ili ohrabrenjem – velika hvala. Posebno ovih dana svaka dobra riječ značila je mnogo suradnicima ovog lista, kao i meni.

Valentina

OBRAZOVANJE - STRATEGIJE INVESTIRANJA

(drugi dio)

4. REGISTRIRANI OBRAZOVNI ŠTEDNI PLAN

(Registered Education Saving Plan- RESP) osigurava posebni porezni benefit za one koji štede za visoko obrazovanje. Najznačajniji benefit je taj da se ne plaća porez na interes ulaganja za vrijeme dok se on nalazi u planu. Kada se otpočne s povlačenjem novca iz fonda ono se porezuje u rukama korisnika koji kao student obično ima mali ili nikakav dohodak. Vi možete uložiti do maksimalno \$ 4,000 svake godine te maksimalno 21 godinu, uz životni maksimum od \$ 42.000 za svakog korisnika (dijete). Ukoliko premašite limit platit ćete 1% na mjesec kaznu (penalty tax). Postoje dva tipa RESP planova: zajednički i individualni. U zajedničkim planovima, pretplatnik (obično roditelj) selektira uspostavljen štedni plan, nema upliva u izbor ulaganja, a isplate su raspoređene između korisnika kroz stipendiju.

Individualni planovi ili osobno rukovođeni RESP su manje restriktivni nego zajednički planovi. Oni dozvoljavaju pretplatniku (obično roditelju) odrediti veličinu depozita te način (učestalost) plaćanja i izbor ulaganja.

Za razliku od RRSP, prilog u RESP se ne može odbiti od poreza na dohodak i pretplatnik (roditelj) može povući novac u bilo koje vrijeme bez kaznenih odredbi. U prošlosti bilo je mnogo ograničenja i nedostataka kada je u pitanju RESP. Da bi učinili RESP više atraktivnim za one koji žele uštedjeti za visoko obrazovanje djece, Federalni budžet je u veljači 1998. predstavio Canada Education Savings Grant (CESG). Od prvoga siječnja 1998. za svako dijete ispod 18 godina može se akumulirati \$ 2,000 godišnje sve dok ne napune 17 godina, te se kvalificirati za CESG. CESG je jednak 2%-o godišnjeg priloga investiranog u RESP, odnosno maksimalno \$ 400 po djetetu. Maksimalni iznos CESG za osobu rođenu poslije 1997 je \$ 7.200, računato 20% x \$ 2.000 x 18 godina. Ukoliko korisnik (dijete) RESP ne bude pohađalo neku vrstu visokoobrazovne institucije CESG mora biti vraćen državi.

5. INVESTIRANJE U ZAJEDNIČKE FONDOVE ILI IZDVOJENE FONDOVE (MUTUAL FUNDS - SEGREGATED FUNDS)

Zajednički fond (mutual fund) je profesionalno rukovođen investment velikog broja ulagača. Oni osiguravaju individualnom investitoru mogućnost investiranja u akcije (stock market) ili druge oblasti, bez odgovornosti pravljenja specifičnog investmenta. Zajednički fondovi daju mogućnost osoba s ograničenim kapitalom investiranje u različite oblasti, udruživanjem njihovog kapitala s velikim brojem drugih ulagača te na taj način reduciraju rizik. Svi fondovi zaračunavaju godišnje menadžerske i administrativne troškove, uobičajeno oko 2% od kurentne vrijednosti pojedinačnog fonda. Pristojbe također mogu biti zaračunate ukoliko novac iz fonda ili ako vršite transfer u drugi fond. Neki fondovi zaračunavaju proviziju od 2% do 9% kada kupujete jedinice i često se ovakvi fondovi zovu "front-end-funds". Neki fondovi zaračunavaju proviziju na kraju "back-end-charges", kada vi prodajete jedinice fonda. Ostali fondovi su "no-load", fondovi gdje se ne nameću troškovi prodaje ili otkupa za kupnju i prodaju jedinica.

Kada vi date novac maloljetnom djetetu za ulaganje, interes i dividende koje su zarađene od dara se pripisuje vama, odnosno ulaze u vaš dohodak (income).

Slijedeća alternativa je da investirate u zajednički fond kroz RESP plan. Na ovaj način, vi nećete platiti porez na interes vašega investmenta, ali ostaje rizik da ovaj status izgubite ukoliko vaše dijete ne ode na univerzitet, ili vi povučete novac iz plana prije roka. Prednost zajedničkog fonda (mutual fund) koji je registriran kao RESP je mogućnost mijenjanja korisnika prema potrebi (s jednog djeteta na drugo). Koristeći zajedničke fondove, vi nemate ograničenja kada je u pitanju visina uloga koju želite uložiti za obrazovanje djece, međutim ako se radi o registriranom zajedničkom fondu onda su na snazi godišnji i životni limiti.

Izdvojeni fondovi su u mnogim pogledima veoma slični zajedničkim fondovima, izuzev što oni mogu biti kupljeni zajedno s životnim osiguranjem.

U narednom broju obradit ću preostalu šestu mogućnost ulaganja za visoko obrazovanje.

Svi vi koji imate dodatna pitanja, ili teme koje su od osobnog značenja za vas, kontaktirajte uredništvo ili mene osobno na telefon (905) 281-9019 ili (416) 221-1539.

Stanislav (Batan) Dodig

Nastavak s prošle stranice

temu o čemu ćemo moći žustro raspravljati! No, neka i to bude u radosti i veselju, ganuti onim trenutkom kad smo ulazili u zgradu, kad se je uz pjevanje himne "Lijepe naše" podizao hrvatski državni barjak, na jarbol ovog hrvatskog "broda" koji će od sada ploviti u kanadskom "moru" politike, slaganja, suprostavljanja, suradnje na svim poljima ljudskih djelatnosti. Neka nam duše i srca zapjevaju od veselja. Uživajmo u činu koji nas upisuje u vječnost....

Drago Geoheli

I na kraju, pogledajte kako je gospođa Herceg uživala u zgradi Veleposlanstva Republike Hrvatske!

**Pretplatite se još danas na
HRVATSKU ISKRU!**

Vaše zdravlje

Sport i rekreacija

Čovjek neprekidno mora voditi brigu o svojem zdravlju. Tu brigu valja razvijati od malih nogu. A ponajbolji način da se to postigne je očvrnuti tijelo i načiniti ga otpornim. Već od malih nogu potrebno je jačati dječje tijelo. Čim dijete uzmogne da razvije svojim kretanjima vlastitu toplinu tijela, s toplih kupki potrebno je preći na mlake, privikavati ga na laku i prozračnu odjeću i izvoditi na svjež zrak, bez obzira na godišnje doba i vremenske prilike.

Međutim, tko nije postigao određeni stupanj čvrstoće tijela u mladim danima, ne bi trebao pokušavati u starijim godinama. Prirodu ne treba siliti. Isto tako, ukoliko se djeca i odrasli opiru vježbama jačanja, valja ih pustiti na miru. Instinktivni otpor uzrokuje razdraženost živaca te se organizmu šteti nervozom i strahom. Valja biti na čistu da nema jedinstvene metode za sve ljude. Svako tijelo je zaseban svijet s kojim je potrebno posebno postupati. To osobito vrijedi kod liječenja hladnom vodom.

Uz umjetno jačanje tijela hladnom vodom, za zdravlje i tjelesnu spremu važne su tjelesne vježbe i sport. Zacijelo, bez obzira na zvanje i zanimanje, mišići se gibaju i bez tjelesne vježbe, međutim, ono je uglavnom ograničeno na određeni dio mišića koji je povezan uz djelatnost. Nezaposleni dijelovi aktivno se ne razvijaju. Kako bi cijelo tijelo skladno jačali i razvijali, potrebne su cjelovite tjelesne vježbe. Dovoljno je da se mišići pravilno stežu i rastežu.

Tjelesne vježbe povoljno djeluju, prije svega, na cirkulaciju krvi i organe za disanje. Bilo je punije, disanje dublje, a krv brže struji žilama te jače djeluje na organe. Jače i punije disanje djeluje brže i jače na izmjenu plinova, tj. na prijam kisika i izbacivanje ugljik-dioksida. Pri tome valja paziti da se ne pretjera s tjelesnom vježbom kako ne bi nastalo prejak lupanje srca.

Zbog toga, čim se osjeti jače lupanje srca, odmah prekinuti s vježbom. Ako se to ne učini, veoma lako može doći do proširenja srca, a to, dalje, do drugih neželjenih posljedica.

Kao što povoljno djeluju na rad srca i pluća, tjelesne vježbe djeluju i na izmjenu tvari i probavu. Radom mišića odstranjuju se suvišne masti, a čovjek postaje gipkiji i ot-porniji. Umor od tjelesnih vježbi povoljno djeluje na san. Nadalje, vježbama i kosti jačaju; zglobovi postaju gipkiji i pokretniji, a tijelo općenito osjeća se ugodno i čvrsto, tako da s lakoćom savladava sve napore. Osobito je važno što i živci jačaju.

Tjelesne vježbe najbolje je vršiti na čistom zraku, pod vedrim i sunčanim nebom, jer zrak i sunce najblagotvornije djeluju na organizam. Mnogi misle da se vježbe moraju vršiti u određene sate i na određenim mjestima te zbog to-ga, traže opravdanje za svoju lijenost. Na sreću, za vježbe nije potrebno nikakvo "posebno" vrijeme i mjesto, jer se mogu vršiti i u sobi. Za to je potrebno po 5 do 10 minuta ujutro i uvečer!

Tko doista u tjelesnim vježbama vidi izvor zdravlja i jačanja tijela, taj će u svakoj prilici iznaći način da vježba. Tko jedanput osjeti korist vježbi koje pobuđuju polet, živost i svježinu, taj će svaki dan barem po nekoliko minuta vježbati na sportskom igralištu, radnoj udruzi ili u svojoj sobi.

Prilikom tjelesnih vježbi i za stare i za mlade vrijede neka zajednička pravila:

- disanje ne smije biti ubrzano
- disati kroz nos, a usta moraju biti zatvorena
- ne napinjati se suviše
- srce ne smije nrebrzo udarati
- tijelo se ne smije suviše oznojiti

Ukoliko se pojavi koji od naznačenih upozorenja, valja odmah obustaviti daljnje vježbanje.

Uz tjelesne vježbe, za stjecanje otpornosti i očuvanje dobrog zdravlja neobično su korisni sportovi, posebno oni koji se igraju na čistom zraku i u prirodi.

"Ljekovitim biljem do zdravlja", R. Marušić, str.280

Nastavak s 15 stranice

cima, umanjujući broj protjeranih i ubijenih Albanaca, koji su dočekivali svoje mučitelji samo sa izrazima jauka tijekom srpke ofenzive protiv nesrba na Kosovu.

Nasuprot nasilju, ili podrške davanja takvim tendencijama, Hrvati u Kanadi su već dugo ostvarivali svoj naum, kupiti zemljište, zgrade koje će biti namjenjene diplomatskom predstavništvu Republike Hrvatske u glavnom gradu, Ottawi. Nakon brzo obavljenog posla sakupljanja 1.6 milijuna dolara od strane malog i običnog čovjeka, išlo se na gradnju i kupnju zgrada. E, u tom poslu pokazao se naš tipični nedostatak, slaba fokusiranost na cilj, neodređivanje pravog zadatka, nespretno odlučivanje, i na kraju, nesposobnost realizacije. Nakon mnogih pogrešaka, strastvenog ulaska u sudske postupke nekih od aktera cijelog događaja, službena tijela su izgubila vrijeme, novac, promijenila nesposobnog veleposlanika Željka Urbana, koji je uzgred budi rečeno, umjesto otkaza dobio veće i značajnije mjesto veleposlanika u Brazilu, te je na kraju, s velikim zakašnjem završen projekt otvaranja zgrade Veleposlanstva RH u Ottawi. Taj događaj zabilježen je bio svečanim banketom u Croatia Banquet Hall-u, u Mississaugi. Novi veleposlanik, g. Andrija Jakovčević koji je doveo projekt do završetka, naglasio je kako ga je Presjednik poslao iz SAD-a (gdje je obavljao dužnost ministra-savjetnika) s mandatom da završi posao oko veleposlaničke zgrade i da vrati povjerenje zajednice u ono stanje od prije. Veleposlanik je u svom govoru istaknuo značaj Toronta i Kanade, "gdje je Predsjednik započeo svoju bitku za slobodnu i nezavisnu Hrvatsku". Tu izjavu, u drugoj, ne tako neposrednoj formi, g. A. Jakovčević je ponovio tijekom govora naglasivši da je zajednica "napravila veliko djelo u

ostvarenju hrvatske države".

Dva dana kasnije, održalo se otvorenje nove zgrade u Ottawi. HDZ iz Hamiltona (2 autobusa), Kitchenera (1 autobus), Mississauga (2 autobusa) uveličali su taj veličanstveni događaj. Konačno se, uz sve protokolarnе ceremonije, otvorena je zgrada koja je jednom riječju, prelijepa. Kratkim govorima g. veleposlanika Jakovčevića, pomoćnika MVP, g. Joška Pare, te blagoslovima ottawskog župnika crkve sv. Leopolda Mandića, otvorena je zgrada izvanredne topline i ljepote. Zapravo, ne zna se da li je zgrada ljepša iznutra ili izvana, gdje su hrvatska energija provalila u ljepoti jednog čina obogaćivanja hrvatskog tla, u kanadskom ambijentu. Uostalom, g. Jakovčević je naglasio da sav trud, brigu i sposobnost hrvatskih zajednica treba i Kanada osjetiti zahvalnost jer se radilo na renovaciji kulturnog spomenika kanadske baštine.

Nažalost, i ovaj put su nedostajala imena koja se nalaze iza ovog predivnog ostvarenja. Oni koji su dali tisuću i više dolara upisani su na zlatne pločice darovatelja, oni koji su dali ispod te svote bit će upisani u Zlatnu knjigu. Ipak, tko će izreći svaku pojedinačnu hvalu - svima? Nemogući zadatak! Tko je pratio događaj gradnje, može to napraviti po svom subjektivnom doživljaju. I neka mi svi zamjere, ali ja sam izabrao kao najidealnije osobe koja su živjeli cijeli projekt; gg. Stjepana Grgeca (kojeg vjerojatno niti ne poznajete) i Josipa Starčevića (dužnosnika Veleposlanstva). Od zajednica koji su, u okvirima statičkih podataka dali najviše, ja ću ponovno biti pristran, te izabrati hrvatsku zajednicu u Vancouveru. Ako ništa, sad smo započeli jednu

Vijesti iz Toronta

Za vašu informaciju:

On Dec. 6, 1999 at the Fine Arts Theatre, the film Četverored (Bleiburg) will be playing for one night only. The film features 125 of the best Croatian actors of all generations. The producers of the film are Croatia film and Croatian TV. This film takes place near the end of WWII, when the Croats began to flee the new communist regime and move into Bleiburg, Austria. Many Croats were handed back to the Yugoslav authorities who promptly liquidated them. As many as 300,000 Croats were killed. It is based on the story of Bleiburg written by the Croatian writer Ivan Aralica, who composed the piece from eyewitness accounts taken before, during and after the events in Bleiburg. It is in Croatian only.

Fine Arts - Sony Theatre

418 S. Michigan (downtown Chicago)

Monday, Dec. 6, 7:30 p.m., tickets \$15.00

For info please call Fr. Jozo Grbeš: (312) 842-1871

Obavijest zajednici:

Gosp. Ivo Jolić ienovan je povjerenikom za registraciju birača za predstojeće izbore u BiH. Povjerenik je dužan prema terminima dogovorenim sa nadležnim osobljem ambasade BiH predati registracione materijale, radi prosljeđivanja OSCE-u.

Općinski izbori u BiH održat će se 8. travnja 2000. godine. Svi državljani BiH koji su u vrijeme popisa stanovništva 1991. godine živjeli u BiH, a nisu se do sada registrirali trebaju to učiniti do 19. studenog 1999. kada ističe krajnji rok za registraciju birača za glasanje van zemlje.

Molimo sve zainteresirane neka hitno nazovu gosp. Ivu Jolića na telefon (905) 257-0334, ili Fax (905) 257-0397.

Obavijest BEDEMA LJUBAVI:

Ove subote 20. studenog 1999. "Bedem ljubavi" sudjeluje u Craft Sale-u u Lakeview Senior's Club, QEW & Cawthra (new Community centre), 1389 Cawthra Roadgton, 10:00 AM - 3:00 PM

Dodite i posjetite nas, pomozite nam u našem radu.

Služite se našim pokroviteljima

E-mail: generaltourist@ica.net
www.generalistourist.com

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
MOBILE: (416) 816-6106

TRAVEL SERVICE LTD.

3045 SOUTHCREEK ROAD, UNIT 1
MISSISSAUGA, ONT., CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 46, 15. XI, 1999

HRVATSKI KLUB KARLOVAC priređuje svoj tradicionalni GODIŠNJI BANKET u subotu, 13. studenog 1999. godine, u St. John's Lithianian Hall, 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. Za zabavu i ples svira V.I.S. "HRVATSKA MLADOST" Bogata tombola - bogata večera. Početak u 6:00 sati navečer, ulaznina za odrasle \$30.-, a za djecu \$15.- Ulaznice možete dobiti

u Mississaugi kod:	Zvonko Dobrovoljac	820-4099
	Frank Laić	277-9122
	Joe Mlinarić	274-7165
u Hamiltonu kod:	Tony Hribljan	573-1927
	Ivan Hribljan	643-0795

HRVATSKO DRUŠTVO BOSILJEVO priređuje MARTINJSKU ZABAVU u subotu, 13. studenog 1999. godine u Croatia Banquet Hall, 1989A Dundas St. East u Mississaugi. Za razonodu svira VIS "Zvuci nacije", početak u 6:00 sati navečer. Ulaznina \$15.00 po osobi, mladež besplatno. Večera po narudžbi. Svi nam dobro došli.

Oglas:

U najstrožem centru Zagreba, pokraj Jelačićevog trga i Katedrale, prodaje se kuća (vidi sliku) tlocrtnе površine cca 600m . U toj je kući nekada bio poznati restaurant i svratište. Danas se može poslovni prostor koristiti u različite svrhe, a gornja etaža i tavan kao uredski i stambeni prostor.

Za detaljnije informacije obratite se na adresu:

Drago Hranilović
Vlaška ul 9, Zagreb, Croatia

Ili na: Vladimir Kovačević
54 Glenvale Blvd.
Toronto, Ont. M4G 2V1, Tel@416) 487-0435

Najnovije vijesti Pripremila: Valentina Krčmar

ZASTUPNIČKI DOM DANAS NEĆE BITI RASPUŠTEN

12. studenog, Zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora neće poslije podne biti raspušten. Klub HDZ-a povući će svoj prijedlog za raspuštanje Zastupničkog doma s današnjim datumom, izjavio je Vladimir Šeks. Šeks je izvijestio da se sastalo Predsjedničko vijeće Predsjednika RH koje je saslušalo izvješća liječničkoga konzilija o zdravstvenom stanju predsjednika Tuđmana. Proizlazi da su nastupile stanovite komplikacije i pogoršanje zdravstvenog stanja Predsjednika Republike, rekao je Šeks. Jedinstveno je mišljenje članova Predsjedničkog vijeća da se ne raspusti Zastupnički dom u sadašnjem sazivu. Mandat Zastupničkog doma po Ustavu istječe 27. ovog mjeseca.

ISPRIKA CRNOGORSKIH SINDIKALISTA

DUBROVNIK, "Kako ući u 21. stoljeće" naziv je dvodnevne međunarodne sindikalne konferencije, koja je počela u dubrovačkom hotelu Excelsior. Skup je organizirao Savez samostalnih sindikata Hrvatske u suradnji sa zakladama iz svijeta, a na skupu sudjeluje desetak sudionika iz deset europskih zemalja. Nakon svečanog otvaranja u ime Saveza samostalnih sindikata Crne Gore, Danilo Popović, ispričao se dubrovačkim sindikalistima zbog agresije na Hrvatsku u čemu su sudjelovali i crnogorski građani.

HRVATSKI KONZULAT U KOTORU

Otvaranje Konzulata RH u Kotoru planirano je za prvi tjedan prosinca, izjavio je hrvatski ministar za vanjske poslove dr. Granić. On je izrazio uvjerenje da će Hrvati iz Boke moći glasovati na parlamentarnim izborima u Hrvatskoj, zakazanim za 22. prosinca. S otvaranjem Generalnog konzulata suglasila se crnogorska Vlada, kao i Vlada u Beogradu.

HRVATSKA IZABRANA U DVA STALNA TIJELA UNESCO-a

Na Općoj skupštini UNESCO-a RH izabrana je u dva stalna tijela te organizacije UN-a: u međuvladino Vijeće za komunikacije i u novoosnovani Odbor za bioetiku. Ovo je prvi puta od prijema RH u UNESCO, 1992. da će hrvatski predstavnici koje treba još imenovati hrvatska Vlada, biti zastupljeni u nekim od stalnih tijela te udruge svijeta.

IZBORI: TIJEK PRIPREMA ZA IZBORE OVISIT ĆE O PREDSJEDNIKOVU ZDRAVLJU -HDZ

Zagreb, 13. 11.1999, Članovi Odbora za strategiju i koordinaciju HDZ-a razgovarali su danas o situaciji u stranci i pripremama za izbore s obzirom na pogoršanje zdravstvenog stanja Predsjednika Tuđmana. "Svi smo se solidarizirali s ukupnom zabrinutošću koja vlada u hrvatskom narodu, a cijeli HDZ stoji čvrsto i jedinstveno uz predsjednika te se nadamo što skorijem oporavku", rekla je Mintas-Hodak, i dodala kako će tijek daljnjih priprema HDZ-a ovisiti o zdravstvenom stanju predsjednika Tuđmana, nastojeći ih pri tome održavati jednakim tempom, kao i do sada, ali je napomenula kako sada nije trenutak da se razgovara o konkretnim pripremama.

D. BUDIŠA OČEKUJE USPJEH KOALICIJE HSLs-a I SDP-a

Osijek, "HSLs na izbore gleda s optimizmom unatoč činjenici što će se oni događati u izmjenjenim okolnostima zbog teške bolesti Predsjednika Republike, rekao je u Osijeku D. Budiša. Komentirajući jučerašnju odluku o neraspuštanju Zastupničkog Doma Hrv. Državnog sabora, on je ustvrdio kako je to bio prijedlog HSLs-a i da je to jedan od rijetkih trenutaka kada je vladajuća stranka "prihvatila prijedlog oporbe". Predsjednik HSLs-a očekuje na izborima "uspjeh koalicije HSLs-a i SDP-a".

ZDRAVLJE PREDSJEDNIKA TUĐMANA

Zagreb, 14. Studeni 1999, Zdravstveno stanje predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, koji se 14. dan nalazi na

liječenju upale potrbušnice u kliničkoj bolnici "Dubrava" stabilizira se - jer su jučerašnje teškoće probavnog sustava uspješno otklonjene kirurškim putem - priopćenje liječničkog konzilija.

EKSPLODIRALA MINA

Zagreb, 14. Protutenskovska mina je eksplodirala ubivši pri tome šestero ljudi, dok ih je nekoliko ranjeno. Eksplozija se dogodila u subotu poslije podne kod Huma Voćinskog, 60 km daleko od Zagreba nakon što je grupa lovaca krenula u potragu za divljim životinjama. Grupa se vjerojatno udaljila od ceste zbog lošeg vremena, a vjeruje se da je mina bila skrivena pokraj ceste. Do sada je ukupno poginulo 850 civila kao žrtava neotkrivenih mina od 1995. godine, no Đuro Dečak, predsjednik Hrvatske lovačke udruge je rekao da se taj dio Hrvatske smatra sigurnim nakon intenzivnog procesa čišćenja mina.

HSLs ODGODIO POTVRĐIVANJE IZBORNIH LISTA

14. STUDENOG 1999, Zagreb, HSLs odgodila je potvrđivanje izbornih lista koje su sastavili njezino i SDP-ovo uže vodstvo, izvijestio je Dražen Budiša, čelnik HSLs-a, jer, kako tvrdi, datum parlamentarnih izbora, koje je HDZ najavila za 22. prosinca, neizvjestan je zbog bolesti Predsjednika države dr. Franje Tuđmana. "Budući da sutra vrlo vjerojatno neće biti raspisani izbori, kako je najavljivano, a upitno je i kada će se oni i održati, HSLs još neće potvrditi listu za Zastupnički dom Sabora"

Bosanski Srbin optužen za zločine u Crnoj Gori

Podgorica, 12. studenog 1999, Crnogorski ministar pravosuđa Dragan Šoić potvrdio je da se bosanski Srbin Veselin Vlahović optužen za ratne zločine u BiH, nalazi u zatvoru u Podgorici gdje čeka suđenje zbog pokušaja ubojstva u Crnoj Gori. Ministar pravosuđa Crne Gore izjavio je za Reuters da Crna Gora još nije primila službeni zahtjev za izručenjem Vlahovića. Međunarodni sud u Haagu dao je ranije odobrenje bosanskohercegovačkim vlastima za lokalno suđenje Vlahoviću, koji je optužen za ubojstva civila u sarajevskoj četvrti Grbavica.

Drago uredništvo HRVATSKE ISKRE:

Nakon punih deset godina došao je moment predaje Sardelićevih mapa "Vječna domovina" sponzorima. Nažalost, krivo odabrana prilika, proslava desetgodišnjice HDZ-a u Hrvatskom klubu (5. listopada 1999), umanjila je vrijednost ovom značajnom kultumom događaju u našoj zajednici.

Nakon večere, te govora glavne gošće gđe. Zdenke Babić - Petričević, zastupnice u Hrvatskom državnom saboru, većina publike nije imala strpljenja za Sardelićev dodatni program.

Predaja mapa "Vječna domovina", djelo koje će staviti Sardelića u anale hrvatske, ali i svjetske kulture, trebalo je biti održano u užem, intimnijem krugu sponzora, njihovih prijatelja i zainteresiranih. Dokumentarni film o umjetničkom opusu u trajanju pola sata, Sardelićev prigodni govor te sam čin predaje mapa sponzorima (oko dvadesetak) trebao je biti vrhunac ovog njegovog zaista značajnog desetgodišnjeg napora. Ovako, u atmosferi nezainteresirane publike u poodmaklim kasnim satima, manjkala je uzvišenost ovog značajnog događaja u našoj zajednici.

Ideja spajanja političke i umjetničke proslave u jedno veće bio je propust.

Davor Grunwald

* Članak o Anti Sardeliću i njegovoj mapi "Vječna domovina" možete naći u "Gaudeamus"-u (glasilo AMCA-e) br. 18 od ožujka 1999.

HOĆE LI HRVATSKI DRŽAVLJANI U INOZEMSTVU MORATI PUTOVATI STOTINE KILOMETARA DA BI OSTVARILI SVOJE BIRAČKO PRAVO?

Predstavnicima šestorice puna su usta demokracije i zahtjeva za poštenim izborima u Hrvatskoj. Međutim, u istom sklopu oporbena šestorka podržava demarš Europske unije iako je on već u osnovi nedemokratski i nepošten. Vidljivo je to iz neobičnog zahtjeva EU glede prava glasanja srpskih izbjeglica i odbijanja prava glasanja hrvatske dijaspor. Ta različitost kriterija za hrvatske državljane s biračkim pravom i onih koji su se tih prava samovoljno odrekli - jest, držim, podvala demokraciji. Demaršom EU želi se za srpske izbjeglice osigurati prava kojih su se oni sami odricali cijelo vrijeme 4 - godišnje okupacije hrvatskih prostora i na kraju to potvrdili prije četiri godine svojevoljnim masovnim napuštanjem Republike Hrvatske.

Cijelo to vrijeme samovoljne odsutnosti negirali su RH kao svoju državu, nisu željeli prihvatiti obaveze, a s time i prava, a sada bi najednom i bez valjana dokaza državljanstva RH trebali imati biračko pravo. Koje je li apsurd! Koja bi to zemlja EU sebi dopustila? Nasuprot tomu, izvan granica RH živi i radi po procjenama približno četiri milijuna Hrvata i njihovih potomaka u cijelome svijetu. Najveći dio njih nikada nisu zatražili dokumente RH, jer posjeduju putovnice domicilne zemlje u kojoj sada žive. I tu nema dvojbe u vezi s glasanjem - oni nisu registrirani birači u RH, ne mogu ostvariti biračko pravo. Dakle oni neće glasovati i o njima nije ovdje riječ. Birački gledano, to je ista statusna skupina kao srpski korpus koji je samovoljno napustio RH.

Preostaje još da razmotrimo ostvarenje biračkog prava za one državljane koji žive i rade izvan Hrvatske, i koji posjeduju hrvat-

sko državljanstvo. Oni svakako imaju pravo i dužnost izaći na izbore. To je tzv. 11. Izborna izborna jedinica, koja je po podatcima i najmnogobrojnija biračka skupina od oko 400.000 glasača. Međutim, ta je izborna jedinica već prilikom donošenja Zakona, dakle u samom početku, teško oštećena. Naime, dok ostalih 10 izbornih jedinica bira fiksnu kvotu od 14 saborskih zastupnika, za 11. IJ posredstvom oporbene šestorke i pritisa međunarodne zajednice - zatražena je i ušla u Zakon nefiksna kvota. To znači da će ova najveća izborna jedinica ostvariti toliko saborskih zastupnika koliki postotak birača izađe na izbore. U ostalim jedinicama postotak izlaska birača nije bitan i odlučujući za fiksni broj od 14 zastupnika.

Ujedno, tih 400.000 birača neće imati jednake tehničke uvjete i mogućnosti dolaska i pristupa na biračka mjesta kao ostali birači 10 izbornih jedinica u zemlji. Biračka mjesta izvan Hrvatske ograničena su samo na prostorije DKP (državno konzularnih predstavništva) RH. Iako je predviđeno da se u inozemstvu izbori održavaju dva dana, niti to nije dovoljno. Vrlo optimistički je ustvrditi da je najveći mogući protok birača na jednom DKP biralištu, uz najbolju tehničku pripremu, oko 5.000 birača. U Kanadi, SAD, Australiji, pa i u Europi treba imati u vidu i goleme udaljenosti od birača do biračkih mjesta - DKP RH. Također, malen je broj naših DKP i nalaze se na međusobno velikim udaljenostima. Tako su birači izloženi velikom maltretiranju u vezi s obavljanjem svoje biračke dužnosti.

Nekima će biti potrebno prevaliti više stotina (tisuća) kilometara, u želji dolaska do biračkog mjesta, i to s nekoliko članova svoje obitelji (gubitak 1 - 2 radna dana, vremenski i materijalni trošak). Zatim će dugotrajno čekati na biračkom mjestu, zbog istodobnoga dolaska brojnih birača na samo jedno DKP - biračko mjesto. Mnogi će na tom putu ostvarivanja svojeg biračkog prava i odustati. Slična će biti situacija i s biračima koji će željeti ostvariti svoja prava na području BiH, a tu su za očekivati i dodatne poteškoće od strane SFOR - a. Dakle, kako sada stoji situacija u 11. izornoj jedinici, za jednoga saborskog zastupnika biti će potrebno oko 28.000 glasova. U velikim gradovima poput Toronta, Münchena, Sydneya, s velikom koncentracijom hrvatskih državljana, teoretski će moći puno, a praktično se neće moći ostvariti niti taj jedan saborski zastupnik. Iz svega navedenoga za pretpostaviti je još manji izlazak na biračka mjesta nego prošli put, te je predvidiv odziv birača za 11. IJ oko 30 posto. Teško više, s obzirom na do sada iznijete sve otežavajuće okolnosti. Uz zamašan novac, napor i posao, od teoretski mogućih 14 zastupnika u 11. IJ za očekivati je ukupno 4 - 5 zastupnika u budućem sastavu Hrvatskoga državnog sabora.

Dana 29. listopada na zasjedanju Sabora zastupnik Ante Beljo zatražio je za 11. IJ fiksnu kvotu od 10 zastupnika. Zahtjev je odbijen. Bilo je to vidljivo iz TV Dnevnika. U svezi s opisanim problemima glasanja u iseljeništvu, saborski zastupnik Ante Beljo pravilno se očitovao u svojem intervjuu u Vjesniku od dana 30. 10. o.g., te je naveo da za poštene demokratske izbore u 11. IJ preostaje još jedino glasanje dostavom glasačkih listića na kućne adrese birača. Postaje jasno da bi se birači 11. IJ trebali masovno obratiti Saboru sa zahtjevom za dopunu Izbornog zakona u svrhu potpunog izjednačavanja uvjeta ostvarenja svojih biračkih prava s ostalim IJ. Kasnije će biti uzalud postavljati pitanja o izborima, poslije kojih će u HD Saboru biti samo 4 - 5 zastupnika iz hrvatskoga iseljništva. I s te strane potrebno je progovoriti o načelima demarša EU i oporbene šestorke, koji traže izbore poštenja, pravednosti i demokracije. Zato njima na znanje da državljani RH u iseljeništvu nisu građani drugoga reda, i ako iskreno i istinski želimo poštene i demokratske izbore, ne može se izvan domovine birati po unaprijed diskriminacijskim i eliminacijskim kriterijima.

Damir Borovčak, dipl. Ing. Zagreb

Pisma čitatelja

Poštovani čitatelji, primili smo "neobično" pismo koje ne predstavlja hvalu i potvrdu za naš rad. Ustvari, mišljenje gđice. Lukić o meni osobno kao urednici jest krajnje negativno, gotovo lažno i klevetničko. Isto toliko gorčine ona je nabacala na list HRVATSKU ISKRU, a list će, htjela to ona ili ne, zabilježiti uskoro drugu godinu postojanja. Mišljenja o listu pružaju nam čitatelji u velikom broju, telefonom ili u susretima i ona su potpuno drugačija od napadačkog pisma gđice. Lukić. Ipak, mi smo se odlučili za objavu njenog pisma u cjelini, zato da bismo se oslobodili pomisli kako tiskamo samo pohvale i dobra mišljenja o našem radu, nego da bismo pokazali kako postoje ljudi koji ne žele dobro ovoj našoj novini.

Osobno sam upoznala gđicu. Lukić kad je doputovala u Kanadu iz BiH. Nikad joj nisam učinila nikakvo zlo, dapače, udruga "Bedem ljubavi" i ja pružili smo joj značajnu pomoć u odjeći u vrijeme njenog dolaska. Fenomen uzvraćanja lažima i napadima na dobročinitelje od strane onih koji izabiru takve načine, poznat je u patologiji ponašanja ljudskih bića.

Drugo, iskoristit ću priliku i ponuditi javno gđici. Lukić zaduženje lektorice lista HRVATSKA ISKRA, pod istim uvjetima pod kojima i mi djelujemo, bez ikakvog novčanog nagrađivanja, dapače, uz najčešću pojavu da bi i ona bila spremna pomagati gubitke koje bilježimo kod izdavanja svakog broja. Tad će razumjeti poteškoće s kojima se susrećemo, te će možda odlučiti ako ne može pomoći ovom projektu, neka ga barem ne ruši. To bi bila naša molba upućena gđici. Lukić.

Valentina

"NAROD" je najhrvatskija, najodgojnija i najotvorenija novina u Lijepoj našoj. Pretplatite se na ovaj mjesečnik telefonskim pozivom na (905) 502-8844

900 Dufferin Street
P.O. Box 24026
Toronto, ON M6H 4A9
(416) 534-5442

Gospodo Krečmar,

Vi i Vaš prijatelj Benković ste se uveliko angažirali u ogovaranju mene i u pokušaju diskreditiranja mene kao osobe i stručnjaka. Bolje bi nam oboje bilo učiti hrvatski jezik i pohvatati tečajevu za uredničke poslove. Oboje ste prebrzi u napadanju drugih da govore npr. jezik. Upravo je obrnuto! A o Vašim se jugoslavenskim aktivnostima mnogo zna.

Od svih hrvatskih glasila "Hrvatska iskra" je najgora i najprimitivnija. To je pravi jezikoslovni kriminal! I sam odabir naslova "ISKRA" - vrlo je problematičan i sumnjiv; podseća na najpoznatije četničko glasila - "ISKRU" - koje je izlazio u Njemačkoj.

Razapeli ste se na me strane:

- u "Bedemu ljubavi", što je humanitarna udruga;
- u "AMCA-i", što bi trebala biti znanstvena udruga;
- u Hrvatsko-hrvatskom kongresu, što je prije svega politička organizacija (stranačka, što je nedopustivo!!!);
- u "Hrvatskoj iskre", što je publicistička i medijska djelatnost
- i drugdje (posebice kad se marširate i uzdižete s lončarićem na radiju!!!).

Kad bi kojim slučajem postojala Hrvatska opna u Torontu, sigurno biste samu sebe odmah postavili na mjesto primadone. Poznati ste po Vašem vikanju na druge.

Imada se predstavljate dobrotvorkom. Osobno sam iskusila kako izivate u meneći razbježica i prognanika i iz toga pravite karikuru. No, samo napredujte u drskosti.

Čudi me da se već davno niste postavili na Srećilište u Torontu da tamo predajete hrvatsku filologiju. PRILAŽEM "HRVATSKU ISKRU" (broj 45) S KOREKCIJAMA. KOPIJU ĆE DANAS BITI RAZASLANE NA SVJE HRVATSKE MEDICINSKE POSTAJE, PUBLICISTİČKE INSTITUCIJE I RAZNE UDRUGE.

Nadnevake: 25. listopada 1999.

Vijesti na engleskom News in English

By: S. L. Butkovic

PRESIDENT TUDJMAN'S CONDITION

ZAGREB (HINA) - Croatian President Franjo Tudjman has been undergoing medical treatment at Zagreb's hospital "Dubrava" for eleven days now. According to a statement issued on Thursday by a doctor's team following the President's condition, during the afternoon and night between Wednesday and Thursday, the President suffered internal capillary bleeding, which required additional adjustment of his treatment. The treatment of peritonitis is also continuing, the statement said.

24 bodies of Croats exhumed

OSIJEK (HINA) - The Croatian Government's commission for Missing and Detained Persons last week in Osijek-Baranja County exhumed the remains of 24 Croatian Homeland War soldiers killed during the Serb aggression on Croatia.

The president of the Association of the Families of Missing and Detained Homeland War Soldiers from Osijek-Baranja County, Stefica Krstic, said that 120 bodies have been exhumed in the county so far, of which 90 have been identified.

Trial for murder of Croatian emigrant

ZAGREB (HINA) - On the first day of the main hearing in the Vinko Sindicic trial at the Zagreb County Court, the defendant

denied murdering eminent Croatian political emigrant Bruno Busic.

Sindicic is charged with murdering Busic in Paris on 16 October 1978 at the orders and in the organisation of the SDS, a former Yugoslav national security service. Even though he claimed he would stand mute, the defendant on several occasions commented on the investigation and allegations made in the indictment.

Sindicic said he had an alibi that he had not killed Busic, and asserted there was neither evidence nor witnesses who could confirm he was the murderer. Information about the murder should be searched for among persons who took part in the "Croatian Spring", a democratic movement from 1971, and who after its suppression continued working for the Yugoslav secret services, he said.

The defendant claimed he had been subjected to frequent threats made through "various channels" since the early 1990s, when he was serving a 15-year sentence in Scotland for attempted murder of Croatian political emigrant Nikola Stedul. The threats have continued since his custody in Zagreb, he said. Asked by panel of judges president Damir Kos who was threatening him and how, Sindicic said Stedul "threatened me through the media", while newly elected Constitutional Court judge Vice Vukojevic did so "through a 'connection'." He added Bozo Vukusic, present in court, has also threatened him. Judge Kos then removed Vukusic, as a possible witness, out of the court. Reporters learned from defence attorney Tihomir Rubesa that Vukusic was an adviser and researcher at the Commission for Establishing Victims of the War and Post-War Period, whose deputy chairman is Vukojevic.

Sindicic said Vukusic "was manipulated by some people" who wanted Sindicic to be a "scapegoat." He added he had also been threatened by another person who he declined to name at present. Since the defendant opted for standing mute, Judge Kos read the statement which Sindicic made to the investigating judge on three occasions. In the first one, which contains a long biography, the defendant said that at the time of the Busic murder, he had been in a Paris café, while in the third statement he denied the first one and said he had not been in Paris at all.

Sindicic said in his statement that Busic had been mistakenly murdered by Jozo Milos, who was supposed to murder a diplomat. He stated he had met Busic in Paris in 1969, and that he had never contacted him afterwards. County State Attorney Radovan Santek turned down a request the defence made for the exemption of Deputy County State Attorney Ivica Ovarcar from the trial. The panel of judges accepted the prosecution's request for the interrogation of about 30 witnesses named in the indictment and interrogated during the investigation. The main hearing will resume on 15 November, with statements from the first prosecution witnesses.

EU'S attitude to Croatia

VIENNA (HINA) - It is ludicrous that the European Union is treating Croatia equally with Macedonia and Albania when Croatia is economically more developed and traditionally a European country, Austrian Foreign Minister Wolfgang Schuessel said in Vienna, reminding Croatia had also been denied access to the PHARE programme.

Schuessel was addressing the Fifth International Financial and Economic Forum, a two-day conference which closed Thursday. The conference gathered more than 1000 participants from countries all over Europe and international financial institutions.

Also in attendance was Croatian Premier Zlatko Matesa. Schuessel said Croatia did have certain problems with democracy, freedom of the media, and the return of refugees, but pointed out it did not deserve to be placed in the same category as Bosnia-Herzegovina and the Federal Republic of Yugoslavia. The Austrian foreign minister said it was unfair and a weakness in the EU's expansion policy. Commenting on the Stability Pact for Southeast Europe, Schuessel said that although it was adopted in August, not one of its projects had begun realisation. He added the EU needed a more flexible and imaginative approach to expansion.

POSTOPERATIVNE KOMPLIKACIJE SA ZDRAVLJEM HRVATSKOG PREDSJEDNIKA IZVJEŠĆE LIJEČNIČKOG KONZILIJA: FRANJO TUĐMAN IMAO UNUTRAŠNJE KRVARENJE

Predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman nalazi se jedanaesti dan na liječenju u Kliničkoj bolnici "Dubrava". Tijekom popodneva u srijedu i noći na četvrtak došlo je do kapilarnog krvarenja u unutrašnjim organima što je zahtijevalo dodatnu prilagodbu načina liječenja

ZAGREB- Sudeci prema priopćenju liječničkog konzilija, zdravstveno stanje hrvatskog Predsjednika je vrlo loše. Buduci da je došlo do kapilarnog krvarenja unutar organa, liječnici ističu kako je to vrlo ozbiljan problem.

Da je situacija ozbiljna, svjedoči i činjenica da su liječnici koji su izravno uključeni u Predsjednikovo liječenje, u četvrtak bili hitno pozvani na sedmi kat gdje se nalazi bolnički Predsjednikov apartman. Na tome mjestu je, zapravo, izolirana jedinica intenzivne skrbi gdje se prate sve vitalne Predsjednikove funkcije. U svakom medicinskom slučaju kad se javi krvarenje unutar organa, potrebna je intenzivna njega i predsjednik Franjo Tuđman je podvrgnut intenzivnoj njezi o kojoj se brine anesteziolog dr. Ino Huseđzinović koji je vodio i intenzivnu skrb ministra Gojka Šuška i predsjednika Hrvatskog državnog sabora akademika Vlatka Pavletica.

Vrlo veliku pozornost novinara nakon što su pročitali sadržaj priopćenja liječničkog konzilija izazvala je činjenica da je hitno predsjedniku Sabora akademiku Pavleticu došao savjetnik Predsjednika za unutarnju politiku dr. Ivo Pašalić. Pašalićev odlazak Pavleticu komentiran je kao potvrda da je Predsjednikovo zdravstveno stanje jako loše, pa se čak špekuliralo i s tim da nije isključeno da Pavletić nakon tog sastanka objavi kako preuzima ulogu ustavnog zamjenika. No, pokazalo se na kraju da je Pašalić došao sasvim drugim poslom oko izbornih lista HDZ-a. Okupljenim novinarima Pašalić je izjavio da je Predsjednikovo zdravlje stabilizirano, i prema ponašanju saborskih zastupnika, a poglavito onih

Predsjednik dr. Franjo Tuđman sa saradnicima

iz redova HDZ-a, po njihovu se izrazu lica dalo zaključiti kako je situacija zasigurno ozbiljna, ali ne i dramatična. Ali, novinarima nije promaknula vijest da se na Pantovčaku u četvrtak navečer održao sastanak istaknutih članova HDZ-a, kao ni činjenica da je zamjenica predstojnika Ureda Predsjednika Vesna Škare-Ožbolt održala poduži sastanak s direktorom HRT-a Ivicom Vrkcem, te glavnim urednikom Obradom Kosovcem.

(Slobodna Dalmacija 12. 11. 1999)

PREDSJEDNIK USTAVNOGA SUDA JADRANKO CRNIĆ:

Nema naznaka o nesposobnosti

Nalaz liječničkog konzilija o zdravstvenom stanju predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana nakon operativnog zahvata ne zvuči kao okolnost zbog koje bi Predsjednik bio trajno spriječen obavljati svoju dužnost, izjavio je za naš list predsjednik Ustavnoga suda Jadranko Crnić. Ustav Republike Hrvatske u članku 97. govori da "u slučaju smrti, ostavke ili trajne spriječenosti predsjednika Republike da obavlja svoju dužnost, nastup koje utvrđuje Ustavni sud Republike Hrvatske na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, dužnost predsjednika Republike privremeno preuzima predsjednik Hrvatskog državnog sabora". U drugome stavku istoga članka stoji da se izbor novoga predsjednika Republike mora obaviti u roku od 60 dana od dana kada je bivši predsjednik prestao obavljati dužnost. Problem je što Ustav RH nigdje preciznije ne navodi što znači "trajna spriječenost", no prvi korak u ocjeni je li Predsjednikova bolest takve naravi da on više ne bi mogao obavljati svoju dužnost mora učiniti Vlada.

Pod pretpostavkom da Vlada utvrdi kako je dr. Tuđman trajno spriječen obavljati svoju dužnost i predloži Ustavnom sudu da predsjednik Sabora preuzme njegovu funkciju, ustavni suci bi morali prvo utvrditi činjenice.

- Ustavni bi sud morao angažirati ekipu stručnjaka koju bi sačinjavali nezavisni liječnici, u kojoj ne bi bili liječnici koji sada liječe dr. Tuđmana, niti oni koje bi predložila Vlada - kazao je Crnić. (Slobodna Dalmacija, 3. 10. 99)

Služite se našim pokroviteljima

**JOLIC ENTERPRISES LIMITED C.O.B. AS
ONTARIO SIDING**

Poznata hrvatska tvrtka ove struke u Kanadi
s više od 25 godina poslovnog iskustva.

UGRAĐUJEMO SVOJE VLASTITE
PROIZVODE KAO I PROIZVODE DRUGIH
REKONSTRUKCIJSKIH PROIZVODJAČA

UGRAĐUJEMO TOPLINSKI SIGURNE
PROZORE I VRATA RAZNIH VRSTA
ZA SVE NAVEDENE RADOVE GARANTIRAMO

Cijene. Naše pravilo je biti povoljniji
di risti u cijeni sa konkurentima

- JOHN JOLIĆ -

1187 Burnhamthorpe Road East,
Oakville, Ontario L6J 4Z2

(905) 257-0334
(905) 257-0329
Fax: (905) 257-0397

Događaji zajednice

OVDJE, U TORONTU SVE JE ZAPOČELO!

U petak navečer 5. studenog, u Croatia Banquet Hall-u, održan je svečani jubilarni banket u čast 10. obljetnice postojanja ogranka Hrvatske demokratske zajednice u Torontu. Bila je to prilika proslaviti sve početke koji su označeni i ovoj nadasve živovoj hrvatskoj zajednici, kao što je to bio prvi dolazak dr. Franje Tuđmana među hrvatske zajednice u Kanadi, nakon desetljetnih zabrana bilo kakvog izlaska u inozemstvo.

U unaprijed rasprodanom događaju, glavni gost bila je od prošle godine zastupnica u Hrvatskom državnom saboru, gospođa Zdenka Babić-Petričević, a među uzvanicima našli su se izaslanici hrvatskih diplomatsko konzularnih tijela iz Mississauga, župnici hrvatskih crkava, dužnosnici ogranka HDZ iz ostalih gradova u Ontariju, bivši djelatnici iz prošlih godina ogranka iz Toronta, te i mnogi drugi nehadezeovski djelatnici iz zajednice, koji u mozaiku hrvatskih udruga predstavljaju najbolje izraze hrvatskog domoljublja i idealizma. Bez tog zajedništva niti bi Toronto igrao tako važnu ulogu u procesu pretvaranja Hrvatske u nezavisnu državu, niti bi Hrvatska dobila tako značajnu pomoć u vremenu srpske agresije na nju. Hrvati Toronta i Kanade nisu bili samo djelatnici u sakupljanju pomoći, nego je svojom animiranošću motivirali ljude na povratak u Hrvatsku, od kojih su neki preuzeli važne upravne i vojne dužnosti u državnim strukturama. Naravno, da je u svemu, jedna od najvećih dužnosti pripala čovjeku koji je proživio 30 godina u Kanadi, nezaboravnom vitezu, bivšem ministru obrane, pokojnom Gojku Sušku, na kojeg su Hrvati iz Kanade posebno ponosni.

Gospođa Petričević je u svom govoru opisala u tančine raspoloženja iz godina početaka hrvatskog sticanja nezavisnosti, razvitak samouvjerenosti da Hrvati mogu sačuvati svoje tekovine pod cijenu teškoća i žrtava u krvi. Snažnim opisima slika iz prošlosti, retorikom rodoljublja i uvjerenosti, gospođa Petričević uspjela je nazočne vratiti u vrijeme kad je vjera za Hrvatsku značila i formulu za pobjedu nad neprijateljskom agresijom. Iako slabije naoružani, iako suprostavljajući se jednoj od najsnažnijih vojnih sila u Europi, hrvatski muškarci i žene pobjedili su neprijatelja i stvorili vrijednosti koje ne smijemo zaboraviti, a još manje nad njima biti nezadovoljni.

Ipak, moramo istaknuti da je središnji događaj ove obljetnice bila prezentacija mape "Vječna Domovina" od likovnog umjetnika Ante Sardelića. Umjetnik, koji je započeo svoj rad na mapi prije 10 godina u Torontu, konačno je predao svoj plod onima koji su mu dali podršku za rad što je obećavao da će biti veliko ostvarenje umjetnika-slikara, kipara, pjesnika i kompozitora. Mapa sadrži 32 stranice na kojima umjetnik izražava svoje viđenje Hrvatske, svoju bezrezervnu ljubav prema Domovini i gdje se sa svojim pjesmama javlja kao prorok nekih poslije potvrđenih predviđanja. Umjetnik Sardelić ovim će djelom ući u anale hrvatske umjetnosti. To što je taj događaj stavljen u središnjicu HDZ-ove proslave obljetnice pokazuje, da je Domovinski rat završen, da nas očekuju prvi izbori u miru, i da će teme naše budućnosti postati kulturni, sportski, gospodarstveni uspjesi u afirmaciji Hrvatske na globalnom planu čovječanstva. U tom smislu ne postoji nikakva granica između iseljenih i domovinskih Hrvata.

Hrvati su u globalnom smislu u stanju pokazati svoju odanost i ljubav prema Lijepoj našoj, te na tom planu raditi, svatko djelovati sa svojim sposobnostima, svojom duševnošću i snagom koja često impresionira i jače i moćnije i bogatije u svijetu.

To je bilo raspoloženje cijelog događaja. Mnogi su to osjetili, a pojedinci koji ne gledaju na HDZ onim oduševljenjem iz prošlosti, morali su priznati da se radilo o nadasve dobro organiziranom banketu u čast 10. godišnjice postojanja ogranka. Na kraju, zahvale za ovaj uspjeh idu članovima ovogodišnje Uprave ogranka HDZ; Josipu Pavičiću, dr. Zdravku Dokuzoviću, Stjepanu Grgecu, Mirku Bukovcu, Borisu Balonu, Ivanu Radišiću, Višnji i Dragi Geoheliju, Ivanu Čačiću, Vilimu Miletiću, Jerku Nekiću, Ankici Todorčić, Slavku Rezi, Franji Lajtmantu i Franji Tičku.

I na kraju, nadamo se da je ovaj uspjeh HDZ-ovog ogranka u Torontu samo nagovještaj onog uspjeha što ga Hrvatska demokratska zajednica očekuje u prosincu ove godine.

Drago Geoheli

Nastavak sa 8 stranice

Hrvata, djelatnika Veleposlanstva i Vlade naše koje se, eto, potrudila da nas pomogne da ovo privedemo kraju. Ovo mora biti stvarno naš zalog zajedništva. Neka ova zgrada i ovo imanje, jer tu su dvije zgrade, to je cijeli posjed, neka ovo stvarno bude zalog našeg zajedništva, koje je neophodno odsada za uvijek."

Kako sam ja došla svojim autom, morala sam krenuti natrag zbog obveza. Kako ja nisam znala put natrag slijedila sam jedan auto ispred sebe (koji je imao hrvatska obilježja), nadajući se da ide istim putem kao i ja. Ipak, na jednom raskršću zaustavila sam ih i pitala o pravcu za Toronto. Imala sam sreću jer to je bio gosp. Branko Mikač, čovjek koji je dao mnogo mjeseci rada, kako bi se zgrada Veleposlanstva dostojno završila. On me je proveo do pu-

Gosp. Duško Bezić, prvi predstavnik Republike Hrvatske u Kanadi, sa suprugom

ta za Toronto, vozeći predamnom skoro 20 minuta, i tek tada je krenuo svojim putem, nakon pozdrava i stiska ruke!

Lijep, svečan dan s lijepim završetkom - slavili smo u Ottawi završetak zajedničke akcije - iseljene i domovinske Hrvatske - zajedništvo i prijateljstvo. Čestitke idu svima, svim Hrvatima po Kanadi, koji su sanjali, pridonijeli, pomogli i izvršili. Ovo je

Služite se našim pokroviteljima:

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranje

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-0415

ZA PROSLAVU 2000. U HRVATSKOJ DOČEK DESET STOLJEĆA U DESET GRADOVA

U vrijeme kada zapadna civilizacija odbrojava preostalih šezdeset i nešto dana do spektakularnog dočeka 2000. godine Hrvatska bi taj događaj, predlaže Dario Vukić, državni tajnik u Ministarstvu turizma, mogla iskoristiti u vlastite promidžbene svrhe, ali na drukčiji način, kao podsjetnik na tisućljeće koje je pri kraju.

Suradnjom Ministarstva turizma, Hrvatske turističke zajednice i zagrebačke agencije Grey osmišljen je projekt "Deset gradova - deset stoljeća", koji bi trebao rezultirati inscenacijama proslava dočeka proteklih deset stoljeća u različitim gradovima. Proslave su zamišljene kao jednodnevni happening organiziran u duhu odabranog doba, bilo da je riječ o najizravnijim asocijacijama (kostimi, glazba, jela) ili, pak, samo o izboru nekog detalja. Predlaže se da se to održi od 19. do 21. prosinca ove godine s time da se proslave, bude li to moguće, povežu postavljanjem videozidova u gradovima u kojima se održavaju kako bi se u svakom gradu moglo vidjeti što se događa u drugim gradovima. - Polazište ove ideje jest u tome da imamo jako puno specifičnosti koje možemo ponuditi turistima - kaže D. Vukić.

Projekt "Deset gradova - deset stoljeća" razrađuje specifičnosti hrvatskih gradova, koji svoj rast i procvat doživljavaju u različitim stoljećima. Za inscenaciju proslave 11. stoljeća izabrana je Pula, s tim da se dio pulskoga oponašanja toga stoljeća može odvijati i na Brijunima. Zadar, koji u 12. stoljeću ugošćuje tadašnjeg papu Aleksandra III., kojom je prigodom dočekan stihovima na hrvatskom jeziku, odabran je za proslavu dočeka 12. stoljeća, koje može organizirati na cijelom području unutar gradskih zidina.

Splićani bi trebali oživjeti atmosferu 13. stoljeća, vremena kada gradsko stanovništvo postaje sve manje romansko, a sve više hrvatsko. Grad Hvar, zbog svojeg nemjerljivog doprinosa hrvatskoj kulturi srednjeg vijeka, trebao bi dočarati život i običaje 14. stoljeća. Zbog toga jer je Juraj Dalmatinac šibensku Katedralu počeo graditi u 15. stoljeću, u Šibeniku bi trebalo organizirati proslavu upravo tog stoljeća. Kao podsjetnik na doba najveće slave i moći Dubrovačke Republike, proslava 16. stoljeća trebala bi biti održana u Dubrovniku. Varaždin je idealan za organizaciju dočeka baroknog 17. stoljeća, jednako kao i Osijek za proslavu 18. stoljeća, u kojemu je izgrađena njegova Tvrđa. Proslava 19. stoljeća pripala bi Opatiji, koja je u drugoj polovici tog stoljeća postala jedno od vodećih europskih mondenih središta. Napokon, Zagreb bi trebao organizirati posljednju, dvostruku proslavu 20. i 21. stoljeća, koja bi simbolizirala i grad kao središte gospodarskog, političkog i kulturnog života suvremene Hrvatske i njezinu okrenutost prema izazovima budućnosti. Ostvarivanje projekta sada još ovisi o pozitivnom stavu Vlade, koja za nj mora odobriti milijun maraka iz proračuna, a još po milijun izdvojili bi Ministarstvo turizma i HTZ.

- Želimo organizirati događaj koji će se razlikovati od milenijskih proslava u drugim zemljama i koji će Hrvatsku staviti u središte pozornosti i poboljšati njezin imidž na europskom turističkom tržištu. Zbog kratkoće vremena za pripremu, kratkoročni će efekti biti manji nego da je projekt započet ranije, ali dugoročni će učinci biti veliki jer time gostima dajemo razloge zašto odabrati Hrvatsku za njihov dolazak, čime zapravo započinje turistička kampanja za 2000. godinu - kaže Dario Vukić.

Kada minu uzbuđenja oko proslave milenija, kampanja za sljedeću turističku sezonu, kaže Dario Vukić, bit će nastavljena i dopunjena s još dva nova momenta. Jedan se se odnositi na promociju vikend turizma u Hrvatskoj, uzimajući u obzir činjenicu da je naša zemlja od većine europskih metropola udaljena od jedan sat do tri sata leta, čime bi se bitno moglo utjecati na produženje turističke sezone. Drugi polazi od toga da ni jedna mediteranska zemlja još nije naglasila značenje mediteranskog bilja, koje svojim specifičnim mirisom može poslužiti našoj turističkoj kampanji. Predlaže se da se esencije mirisa komorača, žalfije, lavande ili pinijske, poput esencija parfema na testerima, inkorporiraju u turističke materijale. Tako bi potencijalni gosti mogli na prospektima ne samo vidjeti kako Hrvatska izgleda nego je i - omirisati.

Manuela Tasler, *Večernji list*, 25. listopada 1999.

UZ KONJSKE ZAPREGE, FUTUNJE I STARU PRESU

PLETERNICA - Posve uobičajeno bilo je ovih dana sresti brojne Pleterničane kako žure makadamskim puteljcima u obližnje vinograde, jer lijepo i sunčano vrijeme valja iskoristiti za berbu grožđa. Međutim i same Pleterničane nedavno je iznenadila poduža povorka predvođena zaprežnim kolima, koja je "projezdila" gradom vozeći raspoložene berače, burad, presu i sve ostalo potrebno kako bi se obavila berba grožđa, upravo onako kako se to prije stotinjak i više godina radilo u ovom kraju. Raspoložene domaćine Antuna Bellu, suprugu Đurđicu, djecu Sebastijana, Anu Mariju, Antoniju kao i brojne prijatelje zatekli smo spremne u dvorištu, kako očekuju dolazak još nekolicine berača. Dok se očekivao njihov dolazak, vrijedne ruke domaćice posluživale su svježe pripremljen domaći kruh, a na stolu se uz rakiju i vino, našla mast i kulen, kako je i nekada bilo. "Za ovakvu berbu odlučili smo se ponajprije zbog djece, da bi i ona vidjela kako se to nekada radilo. Imamo više od tisuću panjeva. Dio vinograda je mlad i tu je uglavnom graševina, dok stari vinograd ima stolne sorte grožđa", ističe Đurđa od koje doznajemo da je ideja za tradicionalnu berbu potekla od supruga Antuna, koji s mnogo pozornosti brine o vinogradarskim alatima, drvenim bačvama i presama, starim više od stotinu pedeset godina, koje se mogu vidjeti u dvorištu.

Poseban doživljaj za sve berače bila je vožnja do vinograda, smještenog na brdu Starac odakle se pruža prekrasan pogled na sam grad, ali i kapelicu, za koju upućeni kažu da je sagrađena za punice, koje zetovi upravo na Petrovo tu vode na misu. I dok berači zalaze u redove, puneći posude grožđem, koje istresaju u veliku drvenu futunju, koju na leđima nosi Ivica Mahaček, najjači među njima, naš domaćin Antun, pojašnjava nam cijeli posao koji tada slijedi. "Grožđe se nakon branja melje na mlinove, stavlja u prosić na kolima, odakle će se odvesti do stare prese, nakon čega se odvaja prvo vino - samotoka ili se pak sve zajedno stavlja u jednu bačvu gdje se vino taloži", priča Antun od kojeg doznajemo da je i njegov otac upravo tako radio.

Obitelj Bello planira i ubuduće berbu grožđa provoditi upravo ovako, uz želju da se čuvanju starih tradicija priključe i drugi vinogradari ovog kraja. Uz to, smatraju oni, cijeli taj prelijepi, krajolik daje i druge mogućnosti, ponajprije za dobru turističku ponudu. Ona se može realizirati ako se na vinogradarskim lokacijama sagrađe odgovarajući objekti, što je velika želja naših domaćina, a vjerojatno i mnogih drugih vinogradara koje smo sreli na pleterničkom vinogorju.

Verica Rebrina, *Glas Slavonije*, 28. listopada 1999.

Podijelimo ovu sreću i zadovoljstvo:

Otvorili smo zgradu Veleposlanstva Republike Hrvatske

Gdje početi pisati o otvorenju zgrade Veleposlanstva Republike Hrvatske u Ottawi? Dali kod mnoštva ljudi, koji su doputovali iz svih krajeva Kanade, čak i Amerike? Dali kod zastave koje je izazvala suze? Ili kod bujice ljudi koji su tako zadovoljno uživali u svakom kutku naše prve zgrade hrvatskog Veleposlanstva u Ottawi!!

No, kako kažu, počni na početku: u petak, 12. studenog, u Torontu je svečano proslavljeno otvaranje zgrade Veleposlanstva Republike Hrvatske u Kanadi. U ukrašenoj dvorani Croatia Banquet hall-a skupila se hrvatska zajednica iz Toronta i okolnih gradova, zajedno sa gostima iz Kanade i Hrvatske kako bi proslavili završetak izvanredne akcije koja je povezala Hrvate svih dijelova Kanade, kao i domovinsku Hrvatsku. Uz veleposlanika gosp. Jakovčevića i njegovu suprugu, konzula gosp. Picukarića i suprugu i osoblje Generalnog konzulata u Mississaugi za stolovima gostiju nalazili su se razni gosti: gosp. Duško Bezić sa suprugom, Zdenka Gast, svećenstvo, veleposlanik BiH gosp. Krunoslav Vasilj, gradonačelnica Mississauga gđa. Hazel McCallion, gosp. Joško Paro, službeni predstavnik Ministarstva za vanjske poslove iz Hrvatske te mnoge druge. Svečani program otvorila je draga nam Cynthia Ashberger.

Cijela dvorana je uživala u pjevanju gđe. Cynthije Hansell-Bakić, u predivnim hrvatskim pjesmama, koje je ona, porijeklom Amerikanka, izvela na savršenom hrvatskom jeziku. Nakon nje, nastupio je kvartet "I medici di McGill" iz Montreala, pod vodstvom poznatog AMCA-ša dr. Ante Pađena, s interesantnim programom.

Nakon obilne večere svečani skup pozdravila je gradonačelnica gđa. Hazel McCallion. Iako je ona duboko svjesna koliko nju i njenu podršku cijeni hrvatski puk u Mississaugi, željela bih još jednom - ovim putem - zahvaliti ovoj plemenitoj ženi na svemu što je učinila za nas. Veleposlanik gosp. Andrija Jakovčević pozdravio je skup čestitajući svima na ovom danu, zahvaljujući svima, pojedincima, udrugama, župama, kao i svim članovima svih odbora koji su radili na ovom velebnom projektu.

Ovog petka je isto tako prvi puta predstavljena zajednici ploča sa ispisanim imenima pojedinaca i udruga koji su dali svoj prinos za veleposlanstvo. Gosp. Peter Vintzer je u zadnji trenutak uspio završiti ovu ploču, koja će biti ugrađena u jedno od soba u Veleposlanstvu u Ottawi. Kako je gosp. Jakovčević spomenuo u govoru natiskana je i "Zlatna knjiga", koja će isto biti u Veleposlanstvu, pa vam sugeriram prelistajte knjigu kad dođete prvi put u Ottawu, potražite i svoje ime.

Iskoristit ću ovu priliku da pozdravim ovim putem mog i vašeg prijatelja gosp. Duška Bežića, prvog predstavnika Republike Hrvatske u Kanadi. Mislim da ova zajednica mnogo duguje ovom čovjeku, koji je i svoj posao podredio domovini, kad je ona to zahtijevala. Danas, kad imamo konzularna predstavništva, ili veleposlanstvo sve nekako izgleda lako, no u vrijeme kad je radio gosp. Bezić nije bilo tako jednostavno, jer uz onaj politički dio, predstavljanje Republike Hrvatske prema Kanadi, ured gosp. Bežića služio je kao i centar za svaki mogući događaj, a posebno kao centar za slanje humanitarne pomoći Hrvatskoj. Gosp. Bezić je posebno u to vrijeme služio domovini kao rijetko tko, što se odrazilo i na njegovom zdravlju, ali kako on kaže, nije mu žao. Gosp. Bezić, dragi prijatelju, hvala Vam od srca za sve što ste učinili i za Domovinu, i za svakog od nas.

U dvorani sam vidjela mnoge ljude koje sam sretala u radu, posebno u radu ovog projekta. "Projekt Hrvatska ambasada" povezao je ljude širom Kanade, i to je uvjetovalo ovako uspješno završenu akciju. Čestitke čelnicima čule su se sa svih strana.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 46, 15. XI, 1999

Ipak, trebalo je biti u Ottawi ove nedjelje i vidjeti kako Hrvati Kanade sa zadovoljstvom i ushićenjem slave otvaranje prve zgrade Hrvatskog veleposlanstva u Kanadi!

Od svečane sv. Mise koju je predvodio vel. Valent iz župe Naše Gospe Kraljice Hrvata iz Toronta, pred prepunom crkvom ljudi iz svih krajeva Kanade - do rezanja vrpce pred Veleposlanstvom - sve je bilo upravo ono što smo očekivali, ali i više!

Uzbuđenje prisutnih pred samu svečanost u Ottawi

Pred Veleposlanstvom svečano rezanje vrpce čekala je gomila ljudi koji su doputovali autobusima, avionima, autima - čak ni hladnoća koja se naglo spustila nije pobrisala široke osmjehe na licima ljudi! Kad je počelo svečano dizanje hrvatske zastave, pojavile su se suze na mnogim obrazima. Gosp. Geoheli je otvoreno plakao, Karmen Lončarić je stalno brisala suze - koliko je bilo emocije u tom dizanju hrvatskog znamenja pred Hrvatskim veleposlanstvom u Ottawi. Tko zna koje su misli prolazile ljudima kad se je hrvatska zastava polako dizala uz zvuke hrvatske himne, no ja sam tada razmišljala o onom hladnom danu pred puno godina kad smo pred kanadskim Parlamentom molili da nas slušaju i pomognu! Danas, ove nedjelje, mi dižemo hrvatsku zastavu na hrvatskom zemljištu - u Kanadi - u svojoj smo kući! Nakon dizanja zastave i himne koju je pratio tamburaški ansambl grupe "Croatoan" iz Ottawe u predivnim hrvatskim nošnjama, pozdravni govor održao je veleposlanik gosp. Andrija Jakovčević. U svom govoru rekao je: Dragi prijatelji,

Pozdravljam vam u ime hrvatskog veleposlanstva i svoje osobno i želim vam da se ne smrznete ovdje dok čekate da vidite ovu našu lijepu zgradu, zato ću biti relativno kratak. Ipak ću pozdraviti naše drage goste koji su koji su došli iz svih dijelova svijeta, iz Hrvatske, iz SAD. Pozdravljam našeg najvažnijeg i dragog gosta, pomoćnika ministra vanjskih poslova Joška Paru, koji je došao iz Hrvatske ovdje da kao službeni pred-

Nastavak na drugoj stranici

Strana 7

stavnik Vlade, odnosno Ministra Granića., da bude s nama i da svečano otvori ovu zgradu nama na uporabu., Također pozdravljam veleposlanika BiH Krunoslava Vasilja, pozdravljam također našu dragu gošću iz Hrvatske, Amerikanku koja se udala za Hrvata i postala Hrvaticom, i odgojila djecu i unuke Hrvate, Cynthiju Hansell-Bakić, koja nas je razveselila na onom ugodnom doživljaju u petak u Torontu svojom lijepom pjesmom. Ona je nedavno dobila status hHrvatske braniteljice; toliko je doprinijela za promidžbu i borbu za hrvatsko priznanje. I na kraju, eto pozdravljam sve vas koji ste došli iz raznih krajeva Kanade, ali recimo kad netko dođe iz Vancouvera, to je stvarno daleko. Pozdravljam sve one koji su došli iz ovih najudaljenijih krajeva, posebno pozdravljam drage prijatelje iz Toronta i šire okolice, kao i one iz Montreala.

Neobično sam danas zadovoljan i sretan i vjerujem da ste i vi, da djelite taj trenutak sreće i zadovoljstva. Ja sam stvarno sretan čovjek. Jer samo sretan čovjek može, evo, danas na hrvatskoj zemlji podignuti hrvatsku zastavu i reći da ulazimo u svoju kuću. To je lijepo. To je još jedan dosanjani i realizirani san kojega smo svi imali. Imali smo vječni san - svoju državu, pa smo ju svojom snagom, snagom iseljene i domovinske Hrvatske napravili; onda je počela realizacija i drugog sna, ili velike želje, da imamo svoju kuću, svoj kutak hrvatski u Kanadi, i opet snagom i jedne i druge Hrvatske, domovinske i vas ovdje u Kanadi, koji ste svakako doprinijeli najviše da se ova lijepa kuća i ovo imanje, ja bih rekao, ne samo kuća, da bude hrvatsko, ali također i naše Vlade i nas iz Veleposlanstva koji smo se trudili da to na najbolji mogući način realiziramo. Ima puno ljudi koji su zaslužni, za ovo, međutim, to nabranje neki put može i nekoga povrijediti jer nije spomenut. Mislim da je glavna poruka uvijek bila i je od svih vas koji imamo priliku reći, a to je da je vječna zahvala onima koji su doprinijeli na bilo koji način, jeli to sa pet dolara, ili pet tisuća dolara. To je sve bila gesta rodoljublja, i zato stvarno zahvalimo još jedamput svima vama koji ste taj dio svoga truda dali u Hrvatsku, i to nije bilo samo pitanje novca - ima tu puno dragovoljnog rada, puno onog entuzijazma koji se ne može platiti - što je nemoguće platiti novcem. U ovoj kući je radilo dosta hrvatskih poduzetnika, električara, ličilački radovi, drvenina, podovi - to je sve bilo napravljeno od hrvatskih poduzetnika, i oni su bili plaćeni za svoj posao, ali je nemoguće, ponavljam, platit onu ljubav s kojom su oni radili. Vidjet ćete kako je to sve lijepo učinjeno. Na kraju, u ime Veleposlanstva, u ime nas svih, jer te poslove je objedinjavao i vodio gosp. Mikač, kojemu je također nemoguće iskazati i zahvaliti za trinaest, četrnaest mjeseci svakodnevnog rada, a živi jedno sedamdeset kilometara daleko odavde. Prema tome teško je svakome pojedinačno zahvaliti zato molim vas da prihvatite u ime Veleposlanstva, u ime sviju nas, našeg Ministarstva i Vlade prihvatite kolektivnu zahvalu za sve ovo što se postiglo i napravilo.

Dakle, eto, još jednom, moram reći i ponoviti, da sam neobično zadovoljan i sretan i vjerujem da zajedno djelimo sreću i ponos što smo došli do ovog cilja, što ćemo imati svoj kutak Domovine, svoju lijepu zgradu, u kojoj ćemo mi, prva generacija diplomata u Kanadi imati svakako i bolju priliku za bolji i kvalitetniji rad. Ona je napravljena da nam se pruži prilika da bolje radimo; napravljena je zato da bude na ponos svima, da bude ovom gradu ukras, a mi ćemo se truditi da se ova zgrada pročuje, da tako kažem, po Kanadi, odnosno u Ottawi. Dat ćemo neke sadržaje, kao što ćete i sami vidjeti, krasnu izložbu koji smo pribavili iz Hrvatske, izložba "More" modernih hrvatskih umjetnika. Tako ćemo i nastaviti u toj tradiciji, ovdje držati razne izložbe i uopće ovu zgradu koristiti za promidžbene svrhe naše Domovine. To je nešto što bih ostavio svima u

zalog, a to je da tu zgradu oplemenimo. Nemoguće je to napraviti nama samima, i onaj tko ima smisla i tko može, bilo bi zgodno da se pridruži tom umjetničkom vizualnom osmišljavanju unutrašnjosti. Ima krasnih primjera ljudi koji su poklonili svoja djela, nebi bilo na odmet da toga bude više.

Još jedamput hvala što ste došli, naročito onima iz udaljenih krajeva, i nadam se da ćete se ugodno osjećati. Mi ćemo vas unutra malo okrijepiti, a prije nego što krenemo u službeni proces blagoslova zgrade ja bih vas molio da minutom šutnje odamo počast našim braniteljima koji su poginuli za Domovinu, svima onima koji su svoj život dali kroz sve vjekove za našu lijepu Domovinu. Neka im je vječna slava i hvala."

Gđa. Aranka Bosiljevac i gđa. Petrin pred djelom hrvatske slikarice Nade Sesar Raffay "Hrvatska rapsodija"

Nakon njega skup je pozdravio izaslanik iz Ministarstva Vanjskih poslova Hrvatske, i nakon blagoslivljanja veleposlanstva, svake sobe posebno, ušli smo u zgradu.

Zgrada je upravo prelijepa, s puno svjetla, mnogo prostora za rad, s lijepo uređenim sobama. Na svakom zidu su slike hrvatskih slikara, poznatih i onih koji se tek dižu. Rijeka posjetitelja išla je iz sobe u sobu, uživajući u svakoj posebno. Veleposlanstvo je priredilo ukusnu zakusku, sendviče sa pršutom, kolače, sa čašom pića - i svi smo zaista uživali u svečanosti ovog trenutka, ponosa na zajednički rad.

U jednom momentu kratko sam razgovarala s nekima o tome kako se osjećaju. Mnogi su mi govorili o tome kako je ovo kruna svemu, ispunjeno očekivanje, no riječi gosp. Drage Geohelija mislim da su bile ono što je svatko mislio: "Čini mi se da će mi srce puknuti od sreće!" Zaista, svi smo se tako osjećali.

Svi iz Veleposlanstva bili su zaposleni s posjetiteljima, tako da nisam uspjela duže razgovarati ni s kim od njih. No, veleposlanik gosp. Jakovčević uhvatio je par minuta i poslao poruku čitateljima HRVATSKE ISKRE:

Pitanje: Kako se osjećate, gosp. Veleposlaniče u ovom divnom trenutku?

Gosp. Jakovčević: "Baš je divan trenutak. Ja sam stvarno uzbuđen, zadovoljan, veseo i mislim da dijelim zadovoljstvo i sreću sviju. Poruka: znate ova zgrada je naše zajedničko djelo, iseljene i domovinske Hrvatske, zajedničko djelo kanadskih

Nastavak na 23 stranici.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 46, 15. XI, 1999

VIJESTI IZ KULTURE

KRLEŽA NAŠ SVAGDAŠNJI

Jedan od najznačajnijih projekata Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža" - enciklopedija posvećena utemeljitelju Zavoda i velikanu naše kulture Miroslavu Krleži - bit će danas predstavljena hrvatskoj javnosti u prostorijama Zavoda u Zagrebu. Uz 1000 enciklopedijskih članaka o Krleži obrađenih u već objavljenom prvom svesku (A - LJ), "Krležijana" je nedavno zaokružena drugim sveskom (M - Z) s 982 enciklopedijska članka te dopunjena integralnom bibliografijom Krležinih djela i popisom literature o njemu. Kako je na jučerašnjoj konferenciji za novinare u Zavodu istakao njezin glavni urednik Velimir Visković, "Krležijana" obrađuje pojedinačno sve Krležine važnije tekstove, književne žanrove kojima se bavio, sve njegove poetske cikluse, važnije knjige te izražajna sredstva, odnos prema jeziku i stil. Uz Krležin životopis, tu su i članci o njegovu odnosu prema nacionalnom pitanju, natuknice o važnijim ličnostima našega stoljeća, Krležinim prijateljima i oponentima, te brojni drugi podaci koji pružaju cjelovitu sliku o životu i stvaralaštvu toga velikana hrvatske kulture, ali umnogome otkrivaju i vrijeme i prostor u kojemu je živio.

V. L. A., *Večernji list*, 27. listopada 1999.

SKITNJE SLAVONSKOG HEDONISTA

Zacijelo je o akademiku dr. Matku Peiću koji je nenadano preminuo 30. listopada u 76. godini života, teško u kratkom roku prikupiti podatke i prikazati sva njegova brojna znanstvena i stvaralačka dostignuća. Bio je povjesničar umjetnosti i slikar (koji je tek malobrojnima pokazivao svoja slikarska djela), a bio je i pisac posebice uspješan u putopisnoj literaturi. Uz to je bio i dugogodišnji profesor povijesti umjetnosti na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, publicist koji je pisao za mnoge listove, suradnik TV-a koji se godinama javljao u "Kalendaru" s osobito dojmljivim interpretacijama o likovnim djelima domaćih i stranih umjetnika, te pisac scenarija dokumentarističkih televizijskih filmova.

Njegov je značaj za likovnu umjetnost i povijest umjetnosti višestruk. Na Akademiji je više generacija likovnih umjetnika uveo u svijet umjetnosti, a neki su mu umjetnici stvaralački uzvratili ovjekovječivši njegov lik (kao primjerice Kruno Bošnjak u skulpturi). Povjesničari umjetnosti pamtit će ga po esejima, kritikama, monografijama - uopće po povijesno umjetničkim tekstovima. U toj grani Peić je imao omiljene teme i umjetnike kao primjerice Slava Raškaj o kojoj je napisao i prvu monografiju, a također i Josip Račić, čiju je monografiju također napisao. Kao Slavonac (rođen je u Slavonskoj Požegi), prostudirao je djelo brojnih umjetnika Slavonije 19. i 20. stoljeća, počevši od najstarijih kao što su Hoetzendorf, Waldinger, Nikola Mašić, ali i Miroslav Kraljević, Vladimir Becić, Vladimir Filakovac, Vanja Radauš i drugi. Autor je i sinteznih izdanja, koja se odnose na umjetnost Slavonije, Srijema i Baranje, no treba reći da mu je interes bio mnogo širi od tih tema što je dokazao i nizom drugih napisanih djela.

U književnosti se istaknuo kao vrsni putopisac, pa su njegove "Skitnje" ocijenjene kao remek - djelo, dok je velike bodove "zaradio" i putopisnim minijaturama i zapisima "Jesen u Poljskoj", "Ljubav na putu" i "Crno zlato". U Peića je čitavo kulturno poduzetništvo bilo u jedinstvu. Čvrsto povezan s rodnom grudom, oduševljen fenomenima života, u biti hedonist, što je često slučaj u Slavonaca, nije mario za trendove i pritisak importa kojemu je bila izložena naša suvremena umjetnost. Uz

nužnu otvorenost prema svijetu, bio je nerijetko nasuprot vladajućem mišljenju o likovnim pojavama, a i kao književnik je ustrajao na tada odbačenom putopisu, što je proisteklo iz njegova znanja o ambijentalnim vrijednostima, ali i iz širine poznavanja podneblja i ljudi u njemu.

E. C., *Večernji list*, 02. studenoga 1999.

STRUČNJACI VATIKANSKIH MUZEJA VEĆ HVALE HRVATSKI POSTAV

Hrvatska izložba u Vatikanu, koju će sutra otvoriti predsjednik Tuđman, mogla je primiti posjetitelje zapravo već jučer ujutro, jer su svi izložci bili postavljeni, osvijetljeni i popraćeni tumačenjima na talijanskome i engleskom jeziku. U njima su, međutim, mogli uživati samo neki novinari koji su se požurili vidjeti u miru sve prije negoli nahrupe posjetitelji. Sikstinski salon, u kojemu su postavljeni hrvatski izložci, nalazi se na hodniku kojim, htjeli - nehtjeli, prolaze svi posjetitelji Vatikanskih muzeja, pa će zacijelo mnogi od njih skrenuti metar sa zadane putanje kako bi vidjeli eksponate izložene pod naslovom "Hrvati - kršćanstvo, kultura, umjetnost", ondje gdje ih na to upozoravaju zastave ispod kojih moraju proći.

Upravo su stručnjaci Vatikanskih muzeja izrekli dosad najveće pohvale hrvatskom postavu. Ne toliko zbog samih izložaka, od kojih se samo neki mogu nadmetati s golemim umjetničkim bogatstvom koji je Crkva skupila pod istim krovom, koliko zbog spretnoga iskorištenja inače vizualno pretrpanoga prostora Sikstinskog salona. Salon je utonuo u mrak, izložci su osvijetljeni taman toliko koliko je oku ugodno (ali nedovoljno za kamere), pa je posjetitelj naveden slijediti tu svijetlu stazu, od jedne do druge oaze u polumraku dvorane, po istoj logici koja i u kazališnoj tmmini usmjerava pozornost na osvijetljena događanja. Neka djela donesena iz Hrvatske u tom su okružju zablistala na nov način, od Višeslavove krstionice, čiji volumen ovdje više dolazi do izražaja, do Koenigerova Sv. Jerolima koji, udaljen od zida, dominira svojim plastičnim pokretom.

Za one koji ta djela ne poznaju otprije, a takva će biti većina europskih i izvanoeuropskih posjetitelja, hrvatska je izložba u Vatikanu vjerojatno najrepresntativniji presjek hrvatskoga vjerskog stvaralaštva, a onda i hrvatske umjetničke kulture u mjeri u kojoj je kršćanstvo njome dominiralo kroz vjekove. Na jednom mjestu imaju vrhunska likovna djela, pod njima knjige, a u podlozi hrvatsku crkvenu glazbu. Iza svega toga golemi je posao koji su obavili ponajprije koordinator izložbe Miljenko Domijan, arhitekt postava Branko Siladin i profesor Vladimir Marković, ali Domijan inzistira na udjelu tehničke ekipe: Dragutina Matasa i Jože Dubravca iz Klovićevih dvora, te Sandija Kotlara i Bojana Goje iz Konzervatorskoga odjela u Zadru.

Inoslav Bešker, Denis Derk, *Večernji list*, 27. listopada 1999.

AUSTRIJANCI ODLIKOVALI DIRIGENTA HORVATA

GRAZ - Milan Horvat, ugledni hrvatski dirigent koji je od 1997. glavni dirigent Grazerskoga simfonijskog orkestra, dobio je odličje štajerske vlade. Horvat, koji je bio i jedan od voditelja Grazerske glazbene škole (1975. - 1989.) te sudjelovao u mnogim projektima, primio je za svoj rad i učinak na tim poljima Veliko odličje Štajerske. Hrvatskog maestra odlikovala je predsjednica Županije Štajerske Waltraud Klasnica, koja je ustvrdila da je Horvat, koji je ove godine navršio 80 godina, jedan od najboljih dirigenata uopće.

P. Rosandić, *Večernji list*, 08. studenoga 1999. (DD)

Report s puta..... iz mojega kuta

Grafit na jednom zidu u Hrvatskoj -
"Ako nam je tako dobro,
Zašto mislimo da nam je tako loše?"

O lijepa, o draga, o slatka Kanado,
vraćam se iz zemlje gdje ne radi se rado.
Oh, Kanada, ti zemljo reda i rada,
dolazim iz zemlje gdje za svako zlo - kriva je vlada!

"Nema "love", nema posla,
puk se buni,
nema "srednje klase",
tek prekonoćni tajkuni,
sirotinjske mase",
a tko je kriv , naravno - "Zna se"!???

Ali na svakom uglu vidiš
(kroz cigaretnog dima maglu),
restorane, kafiće, gostione,
do kapaciteta, dupkom pune,
mjesto naći imaš muke
"Charlie", "Boban", "Lovački rog"
žive "k'o Bog" - veselo trljaju ruke!
Okolo "Intercontija", "Dubrovnika", "Sheratona"
Ilice, Kustošije, Dubrave i drugih "zona"
došao iz grada ili sela
svatko ima finu "kožu" i - mobitela!
Kontraverzno - izlozi puni robe. Cijena grozna.
Versace, Gucci, Boss, Kevin Klein-a
unutra prodavačica o mušteriji sanja -
trgovina i kasa prazna!?

No nekako, ipak, ljudi se "snalaze"
Mercedesi, BMW-i, Jeep-ovi i Porsche-i
kroz uske ulice plaze
a vozači svoje mobitele maze.
Do cilja se probit
ravno je šansi - lotto lutriju dobit!

Stranice "žutog" tiska
pune žučno-zvučnog vriska,
A možda zove se "žuti:
jer svojom "driskom" pameti muti!

Istina, istinjske sirotinje ima,
ali ako ikada potomci generacije ove
što "cmizdra" da nema posla i love
(a u Istri brda neobranih vinograda stoje)
shvate etiku pravog rada
možda, možda onda neće za nevolje sve
biti kriva isključivo Vlada!

Pa iako su mnogi odgovorni
za tu čudnu smjesu, kašu
ja ipak od srca volim
tu prekrasnu Lijepu našu!

P.S. Što se nogometa tiče,
Bio sam na utakmici
na velikoj muci,
gdje smo se "prešli"
a pokrali nas suci!

Pa po travici gor'
Pa po liniji dol' -
Šnanski kadrii "nije videl"
Čisti naš gol!

Uz pozdrav, Ivica Puhalo

Veleposlanik i gđa. Kolinda Grabar za vrijeme blagoslova
zgrade Veleposlanstva Republike Hrvatske

ZA VAŠU KUHINJU

Restoran Kormoran smješten je u Kopačkom ritu, parku prirode jedinstvene flore i faune u ovom dijelu Europe. Otvoren je 1983. godine u vlasništvu poduzeća Belje d.d. Darda.

Izgrađen je u stilu baranjske lovačke kuće, a unutrašnjost restorana sačinjavaju ribarska i lovačka sala ukrašene motivima Kopačkoga rita, lovačkim trofejima i kaminom. U unutrašnjosti restorana može se smjestiti 90 gostiju, a na terasi još 90. Hrana se priprema na prirodan, izvoran način, a specijaliteti kuće su saka-daški fiš paprikaš, lovačka torba, šaran u rašljama, smuđ orli, file od divljači na slavonski način, file od divljači na lovački način, čobanac od divljači, pljeskavica od divljači, ražnjići od divljači i mnoga druga jela. Danas vam donosimo recepte dva jela iz ovog restorana.

SAKADAŠKI FIŠ PAPRIKAŠ S DOMAĆIM REZANCIMA

SASTOJCI za 10 osoba: 1 kg štuke, 2 kg šarana, 1 kg soma, 0,6 luka, 0,12 kg samljevene paprike, 0,05 kg ljutih feferona, 0,05 kg pirea od rajčice, 0,01 kg soli.

PRIPREMA: Ribu očistimo i isiječemo na komade debljine oko 2 cm. Očistimo i isiječemo luk na što sitnije kockice (ili ga izmiksamo). U kotlić prvo stavljamo luk i na njega poslažemo komade ribe. Zalijemo vodom, tako da voda prekrije ribu (otpri-like 5-6 cm). Prije kuhanja dodamo još jednu žlicu soli. Kada vo-da prokuha, dodajemo sitno mljevenu papriku (slatku i ljutu), ljuti feferon, sve prema ukusu i pri tome pazimo da ne iskipi. Ribu u kotliću ne miješamo. Dodajemo rajčicu i kuhamo još oko 25 mi-nuta. Gotov fiš poslužimo s domaćim rezancima.

LOVAČKA TORBA

Sastojci: (za 10 osoba) - 2 kg buta od divlje svinje (bez kos-tiju); 0,2 kg jelenje meso; 0,25 kg suhe šunke; 0,4 kg luka; 0,1 kg pirea od rajčice; 0,3 kg masti; 0,2 kg brašna; 0,5 kg razna povrća; 0,1 kg paprike; 1 žlica vegete, 0,2 l cma vina; 0,1 kg soli; 0,05 kg papra, 1 l ulja, 3 kg krumpira

PRIPREMA: But od divlje svinje (bez kosti) izrežemo na ko-made težine oko 0,20 kg i lagano istučemo batom.. Punimo na-djevom od divljači (jelenje meso, suha šunka, luk, mrvice). Služimo uz umak (povrće, pire od rajčice, crno vino, brašno i začini). Kao prilog poslužimo okruglice od sira ili kruha. (21)

ZID TUGE OD CRVENIH I CRNIH OPEKA

Jednoga dana, tamo na početku Selske ceste, počeo je rasti mali zid od crvenih i crnih opeka. I pojača taj zid u meni sjećanja na događaje koji su mu predhodili.

Prije nepune dvije godine, koncem studenoga 1991. pristizale su u Zagreb kolone prognanih Vukovaraca. Među njima bila sam i ja. Stigla sam u Zagreb u večernjim satima 22. studenog 1991. preumorma i fizički i psihički da bih osjećala išta osim olakšanja da sam ipak nekako stigla, i da sam stigla tamo gdje me neće buditi tresak granata. Prva želja mi je bila da čujem šum vode iz slavine, da operem ruke i lice. Ni jelo nije bilo važno. Nakon tri mjeseca provedenih u podrumu sve se činilo pomalo nestvarnim. Tri mjeseca Vukovar se odupirao daleko moćnijem neprijatelju, a brani-li su ga ne samo vukovarci, branila ga je mladost Hrvatske. Mladići iz Varaždina, Zagreba, Broda dolazili su vjerujući da će svojom borbom spasiti Vukovar, taj antemurale Hrvat-ske. No, za obranu grada nije bila dovoljna ljubav i hrab-rost, potrebno je bilo i nešto drugo, čega nije bilo. Mnogo tih čestitih i hrabrih mladića ostalo je zauvijek u Vukovaru, mnoge majke neće nikad saznati za sinovljev grob, znat će samo da je branio Vukovar.

Mi u podrumima nadali smo se, vjerovali i prihvaćali kao normalno nestanak struje, pomanjkanje vode zbog čega se je umivanje svelo na brisanje ruku i lica komadićem vate namočene u nekoliko žlica kišnice. Vjerovali smo do posljednjeg dana, jer Vukovar je postao svijetu poznat i oče-kivali smo pomoć i spas. A onda jednog dana postadosmo roblje. Roblje čiji su životi ovisili o volji pijanog četnika ili vojnog zapovjednika koji je želio, prepun pobjedničkog slavlja, iskazati svoju moć mržnjom i ubijanjem.

Slijedilo je dvadeset i šest sati stajanja u dvorištu po-znatog Veleprometovog skladišta. Nitko nas nije ništa pi-tao, nikome nismo mogli ništa reći. Čitave noći "zabavljao" nas je supijani četnik pričajući o "podvizima" u razaranju Vukovara. On i njegov drug bacali su granate na grad "pa tko će više". Nisam bila niti gladna, niti žedna, bez ikakvih fizioloških potreba, sve je u meni zamrlo i misli i osjećaji a nisam osjećala niti umor. Drugog dana predvečer vojnim kamionima krenuli smo, za mene, na još jedno "dugo putovanje u noć", putovanju kojemu nije bio poznat niti siguran cilj.

Stigli smo u Šid, a potom drugi dan u Bosansku Raču, odakle zagrebačkim autobusima za Zagreb. Cijeloga puta kiša je lijevala, sve je bilo jako tužno, pa iako je odlazak prema Zagrebu bio odlazak od ratnih strahota, bio je odlazak dalje od doma.

I onda su počeli prognanički dani. Mi Vukovarci susretali smo se svakodnevno, ponajviše na Jelačićevom trgu, međusobno se grlili i ljubili, bez obzira da li smo se od ranije poznavali dobro ili tek iz viđenja. Sada smo svi postali prijatelji združeni u zajedničkoj nevolji. Bili smo puni planova o povratku, svak je nešto zidao, popravljao, nabavljao, svi smo izgrađivali Vukovar, uvjereni da će se to uskoro ostvariti.

No prošli su dani, mjeseci, pa i godina, prognanici su postali umorni od lutanja, susreti su sve rjeđi, izbjegava se riječ povratak jer zvuči nestvarno. Što više vrijeme teče, tuga je sve jača, ali pritajenija. Sjećam se jednog starog gospodina, ruskog emigranta, koje je često pričao o svojoj Moskvi, o zvonjavi uskršnjih zvona, o majci koja ga je ispratila pri odlasku, i pričajući krišom je otirao suze. Ja ga tada nisam shvaćala upravo kao što danas mnogi ne razumiju mene. Teško je razumjeti nas kojima je uništena prošlost, a budućnost nezivjesna. A uništenu prošlost nitko nam neće moći nadoknaditi. Gdje da nabavim onu lutku sačuvanu iz davnog djetinjstva, ili ono što podsjeća na davno

preminulu baku, one drage sitnice što sjećaju na roditelje, na pokoji lijepi ili ružni događaj, na poneko lijepo daleko putovanje. Toga ničega nema. Ostaje sve samo u sjećanju, a nekome o tome pripovijedati je besmisleno.

Zid tuge u Zagrebu

Prolaze dani bez sadržaja, svode se na brigu za svako-dnevno preživljavanje, a poneki dan može uljepšati prijateljski susret ili poneka lijepa riječ. No, u svijesti je stalno prisutan osjećaj da si beskućnik, bez ičega, sa stalnom željom za povratkom.

Tuguju prognanici i, kako reče g. Mečep, sve ih više umire. Ne umiru od gladi. Satire ih tuga. No, dok prognanici tuguju i umiru, svjetski politički moćnici donose rezolucije, a domaći političari dobace koji zalogaj nade.

I tako, došao je netko na pomisao da prognanici podižu zid od crvenih i crnih opeka. Crvene su nada, a crne smrt. Na svakoj opeki ime koje nekome predstavlja svu vrijednost svijeta, a nekome znači samo ime, broj ili čak ni to. Povećava se broj opeka, pretaču prognanici tugu svoju u taj zidić i vjeruju ti dobro, poštenu, naivni, i tužni prognanici da će se tim zidom približiti svome domu, vjeruju, da time sudjeluju u nekom za svijet važnom događaju. Vjeruju da će time ganuti svijet. A taj svijet nije ganulo ni okrutno tromjesečno razaranje Vukovara, ni stravične slike tog razorenog, nekad lijepog grada, nisu ga ganule ni kolone prognanika zbunjenih, očajnih s ponekim zavežljajem ili najlon vrećicom u kojoj je sva imovina. Ostali su bezosjećajni na tisuće mrtvih, izmasakriranih civila, na tisuće ubijene i osakaćene dječice. Taj veliki okrutni svijet neće vidjeti ni zid od crvenih i crnih opeka i imena na njima.

Niknut će puno takvih zidića, na slobodnom dijelu Hrvatske prognanici će tugovati tiho, jer ako bi digli svoj glas, mogli bi trgnuti iz sna ili, ne daj Bože, probuditi nečiju svijest. A New York je daleko pa niti se zid vidi, niti se jecaji čuju.

Tuguje, prognanici uz svoje zidove, pokažite da ste tužni, na to još uvijek imate pravo. Rezolucija o zabrani javnog izražaja tuge još nije izglasana. No, nikad se ne zna.

Slavica Kumpf, Prognana iz Vukovara, sada u Zagrebu
Vjesnik, 25. X. 1993. (Pisma čitatelja)

MOLITVA ZA VUKOVAR

April 1995.

Večeras nema mira!
Večeras kulja opaki dim i plamen,
ruše se mostovi, gube se svjetovi ...
Večeras rane krvare
a duše mrtvih, pogubljenih, izmučenih,
beskrajno plemenitih,
lutaju negdje po ruševinama tvojim!!

Bože, večeras me rana peče,
nezacijeljena nikad preboljena,
Vukovar!
Čuj radio Vukovar,
zvoni ponosan Sinišin glas,
negdje u daljini
junaci mojeg doba
krvavu bitku vode...
Slike smrti, ruševina
sotonskog zla
pale mi svijest....

Večeras nema mira!
Večeras Vukovar živi...
rastrgan, izmrcvaren
Demonske sile slave svoj pir!!

Večeras živi ljubav Hrvata
za domovinu,
nezapamćena, neshvatljiva, beskrajna
Ah Vukovar....! Vukovar!.... VUKOVAR!
Večeras bih da se u prah pretvorim
stopim u tvome krvlju natopljenom tlu.

Bože, dozvoli nam ponovo
na koljena pasti pred Tebe
u tom gradu!
Dozvoli nam pomilovati ,
ljubiti njegove skute,
ukopat se u njega,
crvom postati!

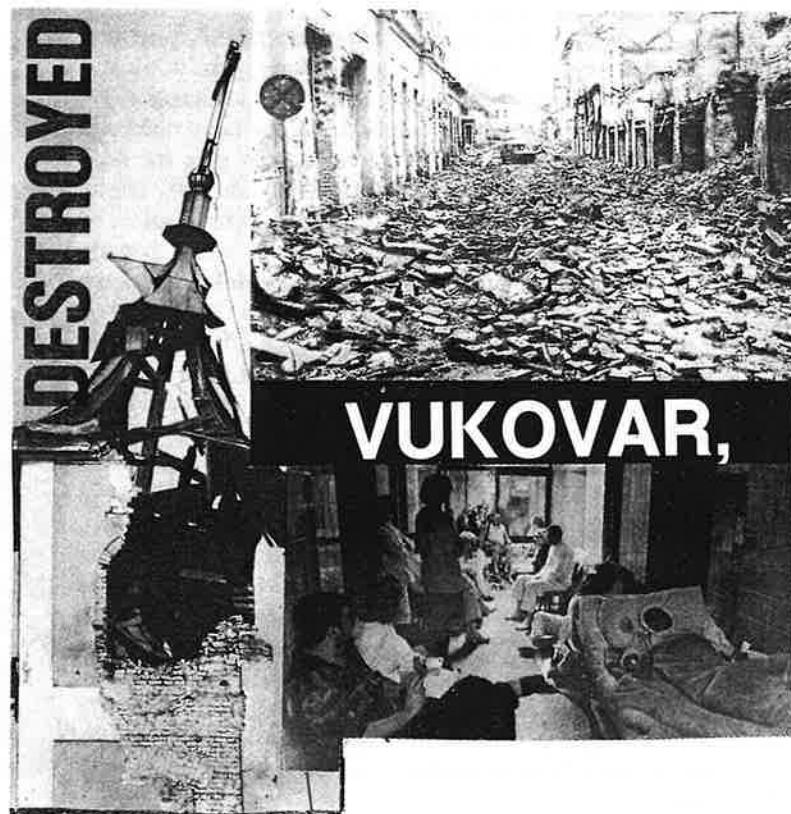
Dozvoli nam Bože,
oplakati naše junake,
našu mladost,
našu tugu!

Bože, izbriši večeras
strašnu moru,
Vrati nam Vukovar.

Davorka Križaj-Kaplić

Grb Vukovara

Ivica Puhalo

DA NE ZABORAVIMO

Ne! Ne plačem! I da mogu, ne mogu! Sve sam suze isplakao kroz krugove pakla, groze zločina proteklog rata. A plakao sam mnogo. Suze su neobuzdano, kao bujica, tekle za svaki ugasli život, za svaku majku ženu u crno zavijenu, za svako nevino dijete ostalo bez očeve ruke-vodilje kroz izgubljeno djetinjstvo životnog proljeća, za svako osakaćeno tijelo, potreseni duh. Plakao sam za svaki kamen razorenog zvonika, ostatak oskrvljenog križa, groba i spomenika, za svako polupano staklo, nagorjelu gredu i ogorak ugaslog ognjišta. Isplakao sam suze za Borovo Selo, Kijevo, Škabrnju, Ovčaru, Vocin, znane i neznane jame, za vukovarsku bolnicu, hrabrost u vapajima Siniše, za sarajevsku tržnicu, nevinu krv djece tuzlanskih ulica. Da, jecao sam bez stida, gledajući plastične vrećice u drhtavim rukama djece i nemoćnih staraca, proganjanih od razularene, pijane, drogirane rulje barbara s istočnih gudura. Da, plakao sam za svaku stopu razorenu, porobljenu, opljačkanu, popaljenu, krvlju zalivenu.

I sada bih plakao, veliki samopoštovani svijete, da mogu, jer kao da ponovno čujem one poznate, zlokobne udarce čekića o čavao, s kojima opet mudraci lažljivog bizantinskog istoka, i propagatori mišskih ideologija, uz svesrdnu pomoć čak i nekih domaćih Juda, te bezstidnih šema licemjernih farizeja tzv. "civiliziranog Zapada", inženjera novog svjetskog poretka, lakrdijaši Hague-a, koji sude žrtvi, a ne krvniku, neumorno pokušavaju prodati te čavle i čekić, kojim bi opet pribili na križ C R O A T I U – na omraženi križ na kojem je visjela kroz krvava desetljeća – križ nekog novog balkanskog robstva.

Ne! Ne plačem, jer nemam više suza, veliki besramni svijete! Ostala mi je za tebe samo gorka, žučna saliva da je pljunem na tvoju prozimu masku.

ARHEOLOŠKO BLAGO IZ SOTINA

Mjesto Sotin nedaleko od Vukovara jedno je od najznačajnijih arheoloških nalazišta na području hrvatskog Podunavlja. Lokalitet leži uz rubni dio lesne zaravni ispresijecane mnogobrojnim dugim, dubokim i strmim uleknućima zemljišta koja su je razlučila na više zasebnih cjelina stvarajući na taj način vrlo povoljne prirodne fortifikacijske uvjete. Vjerojatno su te geomorfološke karakteristike sotinskog područja, kao i neposredna blizina Dunava, bile jedan od glavnih uzroka zadržavanja ljudskih populacija na tome području još od prapovijesti. To potvrđuju mnogobrojni arheološki predmeti koji su izašli na svjetlost dana pretežno kao slučajni nalazi te su kao takvi djelomično obrađeni u stručnoj literaturi, a čuvaju se po raznim muzejima u domovini i inozemstvu. Ipak to nije potaknulo sustavna istraživanja pa su još uvijek nepoznati vertikalno - horizontalni stratigrafski odnosi kulturnih slojeva.

Rekognoscirajući sotinske lokalitete i autor ovih redaka sakupio je tijekom osamdesetih godina bogatu arheološku zbirku koja broji više tisuća nalaza. Vrijedni predmeti pronađeni su po poljima, osobito nakon dubokih oranja, te na obali Dunava neposredno ispod Sotina. Svi artefakti su pojedinačni nalazi i pripadaju isključivo sotinskom području. Nisu plod arheoloških iskopavanja i u privatnom su vlasništvu, a trenutačno se čuvaju u zagrebačkom Arheološkom muzeju i na Filozofskom fakultetu u Zadru dok se ne steknu uvjeti za siguran povratak u obnovljeni Sotin. Stotinjak predmeta darovao sam Gradskom muzeju u Vukovaru od kojih su neki krasili vitrine stalnog postava. Od tih eksponata izdvajam keltsku fibulu raskošno ukrašenu emajlom te desetak ukrasnih okova pojase garniture iz ranoga srednjeg vijeka, kao i jednu skitsku trobridnu strelicu. Ali na žalost, ti vrijedni nalazi, kao i cijeli muzejski fundus, opljačkani su u srpskoj najezdi za Domovinskog rata. Objavljena građa i spomenuta zbirka svjedoče da se kontinuitet života ljudi na području Sotina može pratiti od eneolitika do kraja prapovijesti, pa preko antike sve do kasnog srednjega vijeka.

Najstariji predmeti, pretežno ulomci keramičkog posuđa i kamenog oruđa, pripadaju badenskoj i kostolačkoj kulturi. Slijede nalazi iz brončanog razdoblja i to vatinske i belegiske kulturne skupine. Osobito je brojna i raznovrsna građa iz posljednjeg tisućljeća prije Krista. Uz nalaze koji pripadaju mlađoj fazi kulture polja sa žarama, odnosno daljskoj kulturnoj skupini, u Sotinu je veoma brojna tzv. basarapska keramika koja je još uvijek slabo poznata u hrvatskom Podunavlju. Na to područje djelovali su kulturni utjecaji ponajviše iz istočno-europskih i balkansko-ilirskih središta, o čemu svjedoče metalni nakitni oblici različitog podrijetla. Ali, među najzanimljivije sotinske nalaze iz halstatskog razdoblja mogu se ubrojiti zoomorfne terakote koje su gotovo nepoznate na širem zemljopisnom području. Ta skupina predmeta, koja prikazuje domaće životinje i to bovide i ekvide, vjerojatno je služila u kultne svrhe. Također su brojni nalazi iz mlađeg željeznog razdoblja kada je hrvatsko Podunavlje bilo pod dominacijom Kelta odnosno Skordiska.

Oni su na tome području uspostavili prvo novčano gospodarstvo o čemu svjedoci i mnogobrojna numizmatička građa iz Sotina. Položaji nalaza keltskog novca omogućuju ubikaciju naselja Kornakata, panonskog plemena, vjerojatno pomiješanog sa Skordiscima, kojemu je glavno središte bilo upravo na Sotinu. S obzirom na to da pojedinačni numizmatički nalazi na određenom lokalitetu odražavaju stvarni srazmjer opticaja pojedinih emisija, može se utvrditi da od 68 primjeraka keltskog novca iz Sotina najveći broj pripada srijemskom tipu. Četiri primjeraka pripadaju malobrojnoj istočno-slavonskoj

skupini, ali u nominali (minim) koja još nije poznata. Pronađen je i jedan norički novac. No, najzanimljiviji je sotinski srebrnjak koji se ikonografski znatno razlikuje od svih keltskih kovanica pa za sad predstavlja jedinstveni nalaz, odnosno tip. Na versu je profil glave okrenut udesno, a na reversu se nalazi prikaz ljudskog lika okrenutog ulijevo. Pojava drahmi gradova Apolonije i Dirahija, te osobito rimskih republikanskih denara nagovještava konačni završetak prapovijesti, odnosno početak novog velikog razdoblja.

Kornakum, kako se Sotin zvao u starom vijeku, bio je važno vojno-strateško središte na Limesu, odnosno dunavskoj granici u panonskom dijelu Rimskog carstva prema barbarima. O tome svjedoče nalazi dijelova oklopa, različitog oružja i ostale vojne opreme te natpisi kohorti i legija. Svojom raznolikošću prikaza i natpisa posebnu pozornost privlače novci iz svih kovnica diljem nekadašnjeg Rimskog carstva. U Sotinu je pronađen i veliki broj ulomaka luksuzne keramike tzv. terra sigillate. No, svakako je zanimljiva i sitna brončana plastika kao što su Merkur, Dioniz te iznimno lijepa figurica Venere, vjerojatno nadahnute Praksite-lovom Afroditom iz helenističkog razdoblja. Za proučavanje antičkih kultova važan je i sotinski nalaz brončanog predmeta s prikazom tračkog konjanika, kao i olovnih pločica s prikazom tzv. dunavskih konjanika. Tu je i mnogobrojno rimsko prstenje s gemama, zatim narukvice, privjesci i drugi oblici nakita. Osobito su brojne fibule među kojima ima i onih koje su tipološki još uvijek nepoznate. Slijede nalazi iz vremena seobe naroda, ponajviše drugog avarskog kaganata. Iz srednjovjekovnog razdoblja potječe i više predmeta koji pripadaju bjelobrdske kulture. Vrlo su brojni numizmatički nalazi, a dominiraju hrvatski frizatici i slavonski banovci, odnosno najstariji hrvatski novci.

Arheološku građu izvukao sam iz Sotina ispred srpskih tenkova na samom kraju kolovoza 1991., noseći u jednoj ruci strojnicu, a u drugoj kutiju s vrijednim predmetima. Na žalost, to je i jedini dio pokretnog kulturnog blaga koji je spašen s vukovarskog područja u Domovinskom ratu. S obzirom na to da sam vodio precizan i iscrpan arheološki dnevnik bilježeći točan položaj za svaki pronađeni predmet, danas je moguće rekonstruirati složene naseobinske horizonte te ubicirati pripadajuće im nekropole. Sumarno opisana zbirka govori o kulturi staroga Sotina te upućuje na niz arheoloških problema. Ipak, tek će buduća sustavna istraživanja rasvijetliti mnogobrojne nepoznanice, ali i iznijeti na vidjelo pravo bogatstvo kojim obiluje Sotin kao izrazito važno prapovijesno, antičko i srednjovjekovno nalazište u hrvatskom Podunavlju.

Mato Ilkić, *Vjesnik*, 22. listopada 1999.

Služite se našim pokroviteljima

THE CHILDREN'S EDUCATION
TRUST OF CANADA

DOREEN H. SMINTICH
Manager

BRIARWOOD BUSINESS PARK
414 North Service Rd. E., Oakville, Ontario L6H 5R2
Tel.: (905) 338-RESP (7377) Fax.: (905) 338-0977
Res.: (416) 242-7727 Fax.: (416) 242-7481

kombiniranih s ptičjim glavama. Na tračkim se prikazima često pojavljuje jelen s osam nogu i s krilima, u kombinaciji s roгатom pticom. Tako je možda u prikazima dana, na šifriran način, kombinacija jelen - ptica, koja bi podrazumijevala alternativnost jelena i ptice kao šamanovih duhova - pomoćnika.

Vučedolska golubica - ponos Hrvatske

Druga važna referentna točka u vučedolskom trokutu je "Megaron ljevača bakra", središte metalurške proizvodnje na Vučedolu. Metalurgija je od rana vrlo bliska šamanizmu. Prvi su metalurzi imali relativno isti status kao šamani. Imali su slične privilegije i sličnu društvenu moć. Taj status proizlazi iz sakralne sfere tajnog znanja. Mitovi širom svijeta, naime, govore kako metali dolaze s onog svijeta i da samo kovač zna kako doći do njih. Da bi ih dobio, on mora prijeći granicu svijetova na isti način kao što je prelazio šaman. U nekim sredinama kovača smatraju jednakim, ako ne i superiornim šamanu. Jedna jakutska poslovice kaže: "Prvi kovač, prvi šaman i prvi lončar bili su braća po krvi. Kovač je bio stariji brat, a šaman srednji". Druga jakutska poslovice kaže "Kovači i šamani potječu iz istog gnijezda". Osim tajanstva povezanog s porijeklom metala, vjerojatno se smatralo da tako složena i zahtjevna vještina kao što je obrada metala ne može biti savladana bez pomoći čarolija.

Znamo da su u staroj Indiji kovači činili posebnu zatvorenu skupinu, čak su formirali odvojena sela. Danas je to sačuvano u narodu na planini Maikal, gdje se kovačima pridaje nadnaravna priroda. Iz Indije dolazi još jedna zanimljiva kombinacija morfema važnih za nasu priču. Ondje je sačuvano ime boga "Tvorca", demijurga Tvastr. On je kovač koji je načinio Indrinu munju (Rg Veda) i posudu za somu. Svi se izvori slažu da je soma opojno piće, narkotik. Ono što nas zanima, to je da ovdje vidimo zajedno u istom kompleksu metalurgiju i opojno piće kao što je soma. Osim izravne veze s metalurgijom, soma ima i izravnu vezu s pticama. Prema Rg Vedi orao ili neka druga ptica krade somu s planine ili s neba. Od vedskih vremena soma se povezuje s orlom i zmijom. S orlom je do te mjere povezana da ju se ponekad naziva pticom.

Ovo su zanimljivi podaci jer na Gradcu na Vučedolu nalazimo "Megaron ljevača bakra" i peći za taljenje metala, kraj njega jednu vrlo specifičnu bocu za piće u obliku ptice, te jednog zakopanog jelena pred samim Megaronom. To zajedno dovodi usred vučedolske akropole metalurge i šamane. Naime, na vučedolskoj akropoli identificirana su tri morfema: ptica, jelen i metalurgija, što se povezuju s glavnom odlikom šamanske tehnike, a to je ekstatičko putovanje na onaj svijet i povratak s njega.

Tko je mogao biti vještac ili šaman na Vučedolu? Jesu li jelen i posuda u obliku ptice položeni u zemlju kad je umro, da odu zajedno s njim na onaj svijet, kao parafernalijske njegove zanata? Ili su jelen i posuda bili upotrijebljeni u ritualu u kojem je šaman

morao "onamo" odvesti posebno važnu dušu nekog pokojnika, toliko važnog da je nakon rituala jelen ubijen i pokopan, a posuda položena u zemlju? Tko je kandidat? Muškarac iz "Groba bračnog para"? Ili možda žena, čije je lice bilo prekriveno terinom, što definitivno ukazuje na magijski odnos? To su sve pitanja na koja ćemo pokušati odgovoriti nekom drugom zgodom. Sve što možemo danas dati su manje ili više vjerojatne pretpostavke što se moglo zbivati u jednom trenutku na vučedolskoj akropoli na Gradcu. Ostalo je zauvijek izgubljeno.

Marina Miličević-Bradac, *Vjesnik*, 07. listopada 1999.

Zekići pred jednim panoom u Veleposlanstvu

Molba

Težaci,
ne gorite, ne režite masline stare
ni smokve.
One su dio vas
za vječnost i slavu našu.
One su tordi kruhi moje duše.
Dopustite da moje nevino oko
guta muku vašu.
Pustite snopove pelina nek rastu.

Molim vas težaci moji,
dajte da slijedim mišića vaših plod
i vrelog kamena žar.
Ostavite mi u nasljedstvo
nešto od toga.
Hoću da vas slijedim, praočevi moji,
kad vas ne bude.
Hoću da započnem slavu
vašu i našu.

Bojim se slutnje što prošima moje srce,
zato hoću nasljedstvo vaše.
Hoću da djeca moja budu vaši unuci,
praočevi moji.

Ja ne tražim mnogo.
Hoću tvrdog kruha za moju nevnu dušu.

Težaci, ostavite stare masline za me.
I smokve.
Znam da je to još jedino ostalo
što možete mi dati.

Handel
Blato, kolovoza 1971.

Svi podaci o svjedoku nalaze se u Odjelu za prikupljanje dokumentacije i obradu podataka o domovinskom ratu, Hrvatski informativni centar Zagreb, Šifra iskaza: milj 29

Predzadnji dan uoči pada Vukovara smo se povukli, i ja sam došao u Obučaru u sklonište. Sutradan su zapalili "Ko-merc", tog istog dana mi je zet poginuo pred ulazom u "Ko-merc", trebalo ići gasiti, tako da sam ja pošao. Tu su se od-mah pojavili srpski vojnici i sve nas zarobili i pretresli. Tko je na sebi imao neko hrvatsko obilježje taj je išao lijevo, a tko nije taj je produžio dalje za "Remenaru". Ja sam bio u koloni i naišao je jedan iz ulice blizu mene, Milan Gojković, predsjednik SDS. Preda mnom je bio moj bratić i I.J. bratić od zeta. Gojković je upro u mene prstom i pozvao me napolje. Bio je obučen u odoru JNA, s petokrakom na čelu. Izdvojio je nas četvoricu iz kolone. Išli smo natrag prema "Komeru", gdje smo i prije pretreseni. Utom je naišao neki kapetan, rezervist, i Gojković mu je rekao: "Evo u ovoj koloni sam izdvojio četiri ekstremista." On mu je naredio: "Tri koraka ispred sebe i radi s njima što hoćeš". Mene je pitao za nekog Golubića i rekao "Da mi je još njega naći, pa bih se onda ja s vama zabavljao." Taj čovjek je bio iz moje ulice. Tu smo došli do grupe vojnika koji su nas tukli kako su znali. Opet su nas odveli u kolonu i naredili nam da kleknemo, i držimo ruke unazad. Povezali su nam ruke s nekakvim užetom. Naišao je jedan četnik i iz džepa izvadio novčanik i kupio od nas novce. Tu smo bili dobro pretučeni, koža nam se gulila od batina, tukli su nas svačim, pa i onim vojničkim kaišima. Odveli su nas u "Remenaru" da tamo prespavamo, a spavali smo na kartonu. Bili smo osuđeni na pogubljenje, ali je došao neki kapetan, mlađi čovjek, i rekao: "Nećete ići na strijeljanje, već ćete ići u razmjenu." Stajali smo pod remenom, to su bili vatrogasci, a tenkovi su bili na parkiralištu. Tu smo stajali dosta dugo, kad su došla dva kamiončića, s ceradom. K meni je došao jedan vojnik i upitao me: "Jel' se mi poznajemo? Ti si meni kuću radio." Pratio me je. Pošli smo preko Trpanjske ceste, gdje je bilo groblje tenkova. Nismo smjeli dobro ni pogledati okolo. Došli smo do Dalja, tu je bio pretres. Ruke gore, noge razmaknuti, a on te udari u nogu i gotovo raščereči. Ovaj vojnik što me je pratio je govorio: "Sredite tog starog, taj je kod mene kuću radio." Zatim su nas povelu u Bogojevo. Ušli smo u neku zgradu gdje su nam naredili da kleknemo. Tu su nas odvajali. Nama nekima su rekli da ćemo biti slobodni. Vratili su nam sve stvari i rekli da idemo kuda hoćemo. Ušao sam s još nekoliko ljudi u autobus i odvezao se do svratišta u Odžacima. Tu je autobus stao i ja sam izašao. Ušli smo u zgradu Crvenog križa, u jednu veliku prostoriju. Tu smo namjestili ležajeve. Tad sam ugledao mog susjeda. Pitao me je kako je tamo, a ja sam mu rekao i tako smo pričali o svemu, o poginulima... Otišli smo u policijsku postaju i jedna žena je odmah napala na mene: "Evo ustaše!" Tu su me tukli s palicama, nogama, po glavi, pištoljem upirali u mene. Čahurom od topovske granate udarali po nogama. Taj moj susjed je bio u postrojbi i tukao zajedno s njima. Isprebijanog i izmrcvarenog su me odvezli u kamion, ubacili su me u njega i pratili s automatima. Dovedi su me do jednog jezera u Bogojevu i naredili da izađem van. Dovedi su me do vode i naredili da stanem, i da uđem u vodu. To jezero je bilo blizu Dunava, negdje oko 200 metara. Zatim su mi naredili da trčim do vojničkog šatora. Tamo sam zatekao naše dečke. Tu smo ostali ja, Z.H., zatim Kondor i još jedan mlađi dečko koji je pobjegao iz JNA. Tu su tukli Kondora. Na onda i mene kako su znali. Prozvali su me i rekli da sam stari rezervist, taj Beogradin mi je rekao: "Stari, ideš na lovište!" Tu je bio i moj susjed i sjeli smo u auto i krenuli. Došli

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 46, 15. XI, 1999

smo još malo dalje i doveli su me do jednog kanala. Čuo sam repetiranje oružja, ja sam okrenuo glavu da vidim što se događa i metak me okrznuo po glavi iza uha. Ovo strijeljanje izvršeno je 20. kolovoza. Odmah sam pao, ali sam čuo sve što su pričali. Čuo sam susjeda kako govori da ne treba više pucati, da sam gotov. Čuo sam da auto odlazi. Pokušao sam se skoncentrirati, ustao sam i hodao po cesti. Probudio sam boktera na pruzi, ali mi on nije pomogao. Nastavio sam hodati kroz selo Dalj. Pokucao sam na vrata jedne kuće i tražio pomoć. Javila se jedna žena i isto mi nije pomogla, rekla je da je i ona izbjegla. Nastavio sam dalje i došao u SUP u Dalju. Rekao sam da sam pobjegao iz Borova Sela. Tu su me primili i dali mi prvu pomoć. Vratili su me u policijsku upravu. Odveli su me u Crveni križ i dali mi nešto odjeće, a potom u jednu sobu koja je bila privatni zatvor. Tu je bio jedan Pšenica, Hrvat, i jedan Srbin Dušan Dušanović, snajperist u Vukovaru, tako je nama pričao. Tih sam dana bio u komi, slabo sam jeo. Do mene je došao jedan vojni policajac i upitao me: "Znaš li nekog iz Dalja?" Rekao sam da znam Đoku Ciganovića koji je prije umro. Dolazio je neki bradonja pa me i on pitao za tog Đoku, a to je njegov brat Savo i kad je čuo što ja znam o Đoki objasnio im je da je to istina. Mene su prebacili u drugu sobu. Došli su po mene i još nekoliko ljudi i odveli nas u pravcu Mitrovice. Bila je tu Manda koju su pitali kako je ubijala njihove dečke. Njihov čuvar civilnog zatvora joj je zaprijetio da će imati s njim posla kad bude odlazila iz zatvora. Tu su nas ponovno popisali. Ja sam opet rekao lažno ime, a u sebi sam napisao svoje pravo ime. Pozvali su me pred kameru, a ja sam rekao njihovom potpukovniku da ja nisam Simo kako me gore zovu, a on je odgovorio da će se to ispraviti. Tu je bilo obilježeno mjesto gdje si morao stati, a pitali su nas generalne podatke i sve drugo što je ve-zano za našu vojsku.

Nakon nekog vremena su me pozvali za izjavu pod pra-vim imenom. Tu sam dao izjavu i nekako je potpisao, a drugi put su došli po mene pod imenom Simo Vorkapić, i odveli me kod nekog kapetana kojem sam rekao svoje pravo ime. On je to ispravio. Tad su me odveli na ispitivanje. Jedan me upitao: "Jel' znaš koliko je naših Srba poginulo u Banijskoj ulici?" i rekao mi je "Ja sam ti bio tamo, a ja sam Musliman, ali pravi četnik". Gledali smo se mi, i on me tako ispitivao, a ja sam ćutio. Rekao mi je da će napisati i stvamo je napisao: "Stari je neiskren i ostaje još dalje u zatvoru." Vodili su me dalje na ispitivanje. Odatle smo otišli za Beograd. Na tom putu su nas tukli i ponovno maltretirali tim njihovim ispitivanjem. Da napomenem, na momemu strijeljanju je bio taj moj susjed Veso Proča i još jedan Beogradin. Ovaj susjed je tad rekao da im trebaju moj automobil i kuća. On je pucao u mene. Rekao je da treba ubiti i mene i djecu i ženu. Tad sam ranjen u glavu i slomljena su mi dva rebra.

Iz Beograda smo otišli za razmjenu.
"Dimenzije zločina počinjenih u Vukovaru 1991. godine", str.109-111

Croatian Fraternal Union Of America
A FRATERNAL BENEFIT SOCIETY
"Bernard M. Luketich" Lodge 515
Toronto, Ontario, Canada

Steve S. Smintich, *tec.*
President
Tel./Fax.: (416) 242-7481

1290 Lawrence Ave. West
Toronto, Ontario M6L 1A6

SRBI SE MORAJU ISPRIČATI HRVATIMA!

VUKOVAR - Saborski zastupnik i glavni tajnik Narodnog vijeća Srba Veselin Pejnović bio je glavni sudionik otvorenih razgovora o temi "Dijalogom do pomirenja - pomirenjem do prosperiteta", održanih protekloga vikenda u vukovarskom sjedištu Partije podunavskih Srba Radeta Leskovca. U razgovorima su sudjelovali i gradonačelnik Belog Manastira u ostavci Simo Stupar, odvjetnik Petar Miletić, poznat kao branitelj jednog od 22 Srbina optuženih za ratni zločin nad Hrvatima u Vukovaru 1991. i nekoliko drugih osoba iz javnog života srpske manjine u hrvatskom Podunavlju. Pejnović tom je prigodom naglasio: - Svaki Srbin u Vukovaru koji je sudjelovao u događajima '91. dužan je zbog svih nas Srba u Hrvatskoj reći nešto o tome kako bismo mogli zajedno dalje, čistih računa. Naravno, na to očekujem pozitivnu reakciju s hrvatske strane, jer Srbi ne mogu nositi hipoteku sljedećih 50 godina. Očekujem da Srbi hrvatskom narodu kažu, otprilike - oprostite, učinjene su neke političke i druge pogreške, ali mi želimo živjeti u Hrvatskoj i zajedno graditi uvjete za bolji život. Pozivajući Srbe da u maksimalnom broju iziđu na predstojeće izbore, Veselin je Pejnović rekao da će Srbi zbog nejedinstva političkih stranaka Srba u Hrvatskoj svoj glas morati dati hrvatskim strankama. - Treba vidjeti koja će stranka moći zastupati interese naroda, a interes svakog građanina u Hrvatskoj, pa tako i pripadnika srpske zajednice, jest prosperitet hrvatske države i njezin ulazak u svjetske tijekove - izjavio je. Pejnović je izrazio povjerenje u hrvatski pravni sustav, ali i istaknuo kako su odnosi Hrvata i Srba još opterećeni brojnim pitanjima, poput povratka raseljenih osoba, te pitanjem raspolaganja privatnom imovinom, ravnopravnosti na tržištu kapitala, ideja, socijalne sigurnosti i prava na kulturne institute. (Glas Slavonije, 2.10.1999)

U Vukovaru Ulica bana Josipa Jelačića umjesto Ulice JNA

VUKOVAR, 28. listopada - Članovi vukovarskoga Gradskog vijeća u četvrtak su na sjednici koju je vodio predsjednik Marko Čepnija prihvatili prijedlog Gradskoga poglavarstva o preimenovanju osam vukovarskih ulica. Tako je novi naziv Ulice JNA - Ulica bana Josipa Jelačića, Ulica Jugoslavenske ratne mornarice preimenovana je u Dunavski prilaz, Proleterska u Ulicu Vijeća Europe, Josipa Kraša u Ulicu Europske zajednice, II. Kongres KPJ u Ulicu Stjepana Šupanca, Beogradska u Frušogorsku, a novoformirana ulica na Mitnici dobila je naziv humanitarca Hermanna Gmeinerja.

Kako su uoči agresije u Vukovaru već postojale ulice Frušogorska i Stjepana Šupanca, članovi Vijeća složili su se da se Beogradska ulica preimenuje u Varaždinsku, a Ulica Stjepana Šupanca u Tri ruže.

Vijećnici Hrvatske pučke stranke, Grgo Plenković i Hrvatske stranke prava Zdravko Komšić kritizirali su činjenicu što se preimenovanje 230 vukovarskih ulica odvija parcijalno. Predsjednik šesteročlane Komisije za preimenovanje ulica prof. Brane Crleljak, smatra također da su novi nazivi trebali biti prihvaćeni u paketu, što bi uvelike olakšalo izvješćivanje sudstva, policije, pošte.

Širite HRVATSKU ISKRU!

S otvaranja zgrade Veleposlanstva Republike Hrvatske

Drago uredništvo,

Pred par dana dobili smo pismo od jedne vukovarske majke. Jedan joj je zet poginuo u Vukovaru i iza njega je ostala udovica s dvoje nejake siročadi. Odmah nakon pada Vukovara odazvali smo se grupi američkih liječnika na čelu sa dr. Kovačevićem ("Spasite djecu Hrvatske") i pomagali smo tu udovicu. Želimo s Vama podijeliti ganutljivo pismo jedne od nesretnih žrtava naše nedavne prošlosti.

Primite srdačne pozdrave,

Kovačevići

Nezaboravljenim i dragim prijateljima Kovačević,

Fala Bogu što mi je dao snage da se sretno vratim domu svomu u moj rodni kraj i moj voljeni Vukovar.

Vratila sam se sa srećom u moju na pola izrušenu kućicu ali daće Bog, valjda će biti bolje, samo daje malo više zdravlja bilo bi još bolje ali što se može što je tuje 63 godine su i nemamo što puno čekati. 8 godina u progonstvu nije bilo lako.

Znam dragi prijatelji da će vas obradovati a i iznenaditi ovaj moj povratnički list u suncem obasjan i umiven jutarnjom rosom moj Vukovar.

U Vukovar sam se vratila sama bez svoje drage obitelji moje 2 kćeri i njihove djece. Oni žive u Puli i neće se vraćati u Vukovar.

U nadi da će vas ovo moje pismo zateći u dobrom zdravlju i veselju, pa kada budete imali vremena molim odgovor.

S ljubavlju,

Ema

(Pismo je preneseno kao što je i napisano, bez ikakvih korekcija).

JE LI VUČEDOLSKA GOLUBICA BILA ŠAMANOVA BOCA ZA ISPIJANJE NARKOTIKA!?

Jedna izrađevina vučedolske kulture, poznata pod nazivom vučedolska golubica vjerojatno je najslavniji pojedinačni arheološki nalaz iz Hrvatske. Danas se čuva u Arheološkome muzeju u Zagrebu i ima inventarski broj 8201. Proslavila se svojom iznimnom ljepotom i vještinom izrade, kao i simbolikom koja je za vrijeme Domovinskog rata prerasla granice arheologije i postala svenarodnim znakom. Slava koja joj s pravom pripada ponekad nas odvodi od pravog arheološkog pitanja: što je ona zapravo i čemu je služila? Taj je predmet pronađen 1938. godine u istraživanjima na Vučedolu, u jami na položaju Gradac. Jama je bila ispunjena pepelom i u njoj su, između ostalog, nađena 44 fragmenata vučedolske bijelo inkrustrirane keramike koja pripada ranoklasičnoj vučedolskoj kulturi (stupanj B1). Zajedno s ostalom keramikom u jami se nalazila i jedna posuda, zapravo boca, u obliku ptice. Posuda je visoka 19,7 centimetara i stoji na tri čepaste nožice, visina kojih je 2,5 - 3 centimetara. Na vrhu glave je otvor posude, odnosno izljev boce.

Zapremnina posude je, prema istraživaču Richardu Rudolphu Schmidtu, 3/5 litre (600 ml), dok je najnovije mjerenje zapremnine pijeskom dalo rezultat od 480 ml. Kad ju je Schmidt našao, bilo mu je na prvi pogled jasno da je riječ o izuzetnom nalazu i o predmetu koji nipošto nije bio svakodnevne upotrebe. Stoga je zaključio da je to bio kulturni predmet i da je u ovoj, u svakom pogledu naročitoj boci, moralo biti čuvano neko kulturno piće. Također je zaključio da je ova "golubica", kako ju je on prvi prozvao, nešto strano u vučedolskom kulturnom krugu te da je kao simbol i kao kulturni utjecaj morala na Vučedol doći iz sredozemnog kruga, točnije iz Egeide.

Zaključak da se radi o golubici danas je pod velikim znakom pitanja. Prilično uvjerljivo doima se teza Aleksandra Durmana da je ipak riječ o jarebici, što ovu pticu dovodi u vezu s metalurgijom kao jednim od najvažnijih dostignuća vučedolske kulture. Drugo je pitanje odakle ona u ovom kulturnom krugu? Istina je da su male ptice i divlje kokice poput jarebica, prepelica ili ševa česte u simboličkom repertoaru Stare Europe. No, ptice nisu nepoznate ni unutar vučedolske kulture. Dovoljno je, kao srodan primjer, spomenuti glavu ptice nađenu u Vinkovcima na lokalitetu "Zvijezda".

Nije dvojbeno da je riječ o kulturnoj posudi, ali je pitanje kakvoj posudi, koja joj je bila namjena i, što je važnije, kakva je bila namjena pića što se u njoj posluživalo te u kojim se prigodama ono posluživalo i kakvo je moglo biti? Da bi se na to odgovorilo, treba prije svega pogledati okolinu nalaza. Jama u kojoj je nađena "golubica" čini trokut s još dva vrlo važna nalaza. U drugoj je jami sahranjen žrtvovani jelen, jedina na Gradcu nađena pojedinačno i namjerno pokopana žrtvovana životinja, dok se u trećoj nalazio "Grob bračnog para". Sve su tri jame ukopane praktički u istom horizontu. Čini se da su one bile povezane s golemim objektom - "Megaronom ljevača bakra". Ukopani jelen se nalazio neposredno pred ulazom u Megaron, a "golubica" i bračni par malo udaljenije od njega.

Pred nama se znači pokazuje cjelina: žrtvovani i samostalno sahranjen jelen, boca u obliku ptice, lako moguće jarebice, i objekt u kojem je neprijeporno dokazana metalurška aktivnost, točnije prerada arsenske bronce. Tek ova cjelina nas može uputiti na pravu namjenu "vučedolske golubice". Trokut ptica -

jelen - metalurški kompleks sužava našu potragu i odvodi nas u točno određenom pravcu. Jelen je bio prisutan u Staroj Europi i vrlo se često prikazivao. No, ako tražimo kulturni krug u kojem je jelen gotovo najvažnija i najčešće prikazivana životinja, onda ćemo ga naći među nomadskim narodima od crnomorskih stepa do središnje Azije. U tim je krajevima jelen simbol ratnika, vladara i šamana.

Šamanizam je danas često spominjan termin, iako još nije posve jasno o čemu se zapravo radi. Većina će autora definirati šamanizam kao "tradicionalni korpus specifičnih tehnika i ideologija, koje su se mogle upotrijebiti za rješavanje duhovnih problema". Ono što šamanizam razlikuje od drugih religija je nedostatak redovitih svećenika. Njega održavaju šamani - ritualni praktičari. U biti, ne radi se uopće o definiranoj religiji, nego o tehnici ekstaze koja je našla svoje mjesto u mnogim religijama svijeta. U načelu šaman mora znati kako otići "onamo", obaviti što treba (dovesti natrag izgublenu dušu živa čovjeka, odvesti dušu umrlog, dobiti životinje za lov, nagoditi se s vladarima i duhovima, milom, silom ili prijevarom) i vratiti se živ kući preko opasnih krajeva. Te spoznaje omogućavale su im psihodinamičke tehnike ekstaze uz vrlo čestu pripomoć halucinogenih supstanci. Odabrana skupina pojedinaca tako je u društvu stvorila "malu mističnu elitu" koja je dobila vrlo veliku moć. Osim toga šaman je posjedovao golemo znanje o svetim i moćnim biljkama i o njihovu utjecaju na psihu. Pomoću tih je biljaka saman liječio, ali je i sam, pod njihovim utjecajem, odlazio na svoj daleki put. Tehnika je nekako preživjela do danas, tako da možemo reći da je danas šaman klasičnog (tj. sibirskog) tipa osoba koja može stupiti u kontakt sa svojim duhovnim pomoćnicima te u ekstazi putovati u razne svjetove nedostupne običnom čovjeku.

Ono što začuđuje je univerzalnost mističnog iskustva, te nevjerojatna uniformiranost simbola širom svijeta. Dugotrajna usporedna proučavanja uspjela su ustanoviti jednu opću morfologiju šamanizma, koja se začudnom dosljednošću u raznim periodima pokazuje širom svijeta. Lokalne i kulturne varijante postoje i mogu se dobro definirati, ali opća je morfologija manje - više ista. Vučedol ne bi trebao biti iznimka. Ako je vjerovati nalazima i ako ih pravilno tumačimo, onda možemo reći da imamo tragove šamanizma, koji se na Vučedolu polako razvodnjava pod utjecajem staroeuropskih religija. Ono što danas znamo ili mislimo da znamo o ranim indoeuropskim populacijama (u 4. ili 3. tisućljeću prije Krista), upućuje nas da su im rituali bili podređeni osobnom uzdizanju u društvu. Takvi su rituali bliži naročitim tehnikama vidovnjaka, proroka i šamana, nego svećeničkoj organizaciji.

Radi se dakle o šamanskim tehnikama, osobito o tehnikama šamanskog putovanja. Udaljenosti koje šaman prevažuje dok je u ekstazi ponekad su stvarno goleme i mogu se prijeći na razne načine. Leteći pomoću nekog sredstva, primjerice, na strijeli. Ali šaman se može pretvoriti i u pticu i tako doći nezamislivo daleko. Drugi su omiljeni šamanovi pomoćnici za prevaživanje velikih udaljenosti konj i jelen. Jelen i ptica najčešći su šamanovi pomoćnici. Stoga ne začuđuje da se upravo u životinjskom stilu središnje Azije obje ove životinje pojavljuju zajedno, kao povezani simboli. Odatle su prešli u umjetnost barbarskih naroda na istočnom Balkanu: Geta, Dačana i Tračana. Jeleni se, kombinirani s pticama, pojavljuju na skitskim prikazima i u skitskoj religiji još od 7. st. pr. Kr. i to u svim područjima. Dovoljno je spomenuti nalaz iz skitskog kurgana Axjutinsky (Poltava) gdje je prikazan jelen čiji predimenzionirani rogovi završavaju ptičjim glavama. Od Skita takav je način izražavanja prešao Getima. Kao primjer mogli bismo navesti blago iz Agighiola u Rumunjskoj, gdje se na peharima za piće nalaze prikazi jelena

Mojim očima (i srcem)

Pred par dana bila sam po hranu u dućanu u blizini moje kuće, i moram priznati, jedva sam čekala da izađem: čini mi se kao da je kupovina hrane postala isto što i kupovina cipela. Izgleda da sam "izgubila" taj osjećaj zadovoljstva kupovine hrane, jer to je postalo tako obično, dosadno, čak prazno. Jednostano ne mogu a da se ne sjetim kako sam se osjećala na našoj Tržnici u Zagrebu. Sigurna sam da se i vi i ja osjećamo skoro jednako kad dodemo na bilo koju tržnicu bilo gdje u Hrvatskoj - skoro da si na nekoj "fešti", kupovanje hrane postaje uzbudljivo!

Pred dugo godina bili smo suprug i ja s djecom u Dubrovniku, i svaki dan smo se kupali na Lokrumu. Jasno, prije odlaska na more bila je ceremonija odlaska na tržnicu, koja je moju djecu posebno privlačila - prave dubrovačke nošnje na prodavačicama, divna zdrava hrana - čovjek bi je jeo očima, govor koji ti ostaje u duši, i onda ono cjenkanje! Moja djeca su samo začuđeno gledala, i mene, i mogeg supruga i prodavače i slušala s velikim interesom naš razgovor koji nije bio samo o hrani, već i o djeci, o prelijepom danu, o moru, o životu, pa i o filozofiji, ako hoćete... - sve oni znaju, za sve se interesiraju - a kako mi Hrvati volimo međusobno razgovarati!! Jasno, sve je počelo s hranom i kako te smokve divno izgledaju i miriše i 'moj gosparu, tope ti se u ustima', 'a ovi pomidori samo da ne puknu od slatkega', 'a vidi lipa sira! Dobar je baš ka ovi lipi dan, moj gosparu! A vi gospojo, što bi za dicu? Malo slatkega?'

I dan bi na Lokrumu bio tako lijep - jer lijepo je i počeo. Naša djeca, koja su tada živjela u Kanadi već dulje vrijeme uživala su u našem razgovoru, i veselila se kupljenoj hrani, i tada su naučila jesti neke proizvode koje ovdje ni za živu glavu nisu htjeli ni probati: u Dubrovniku sve je bilo slatko! Zavoljeli su lignje, paradajz, sardale u konzervi, ribu, jogurt, sireve - zavoljeli su onu zdravu hranu kojom je Hrvatska bogata, jer to sunce, i more, i čisti zrak daje tu slatkoću hrani - a tijelo naprosto uživa u svakom zalogaju te hrane. Upravo te zove k tanjuru!

Svake godine, kad smo moj suprug i ja ostajali neko vrijeme u Zagrebu, vrlo često prvi sunčevi zraci novoga dana zaticali su nas negdje na Tržnici, među kumicama, među hranom, u smijehu, u razgovorima s ljudima našeg grada. Koji puta bila sam i umorna rano u jutro, jer imali smo prepun dan prije, no ta ceremonija Tržnice i, jasno, bureka odmah po dolasku s crnom kavom nije se smjela ispustiti.

Kako ja mnogo putujem po Hrvatskoj kad imam sreću provesti par tjedana u Hrvatskoj, posjetila sam mnoge tržnice, riječku, splitsku, bjelovarsku, i druge, i svugdje je vrlo slično: vrlo bučno, vrlo veselo, i domaće: ono što nama ovdje u Kanadi nedostaje. Moja djeca su, kad smo bili u posjeti Dubrovniku, rekla, 'Pa mama, ovdje svi govore kao i mi doma!', i to je ono (uz ostalo), uz moj ili vaš grad, što nas zaista ispunjava srećom - naša domaća riječ, onaj osjećaj da te svi razumiju, i to ti puni dušu.

I tako, kako sam već više puta naglasila, ovdje u Kanadi mi zaista imamo puno, bar što se hrane tiče, ali nekako je pustije, praznije... i koliko god vam se prodavač smiješi, i zaista je ljubezan - onoga nečega što se čak ne može dobro ni opisati, nema! Dali je to da vas "znaju" doma? Dali je to da je svaka izgovorena riječ vaša ili prodavača nama tako blizu srcu? Dali je to ono neopipljivo, domaće, što nitko nema osim onog mjesta u kojem ste rođeni? Tko zna, ali ono što osjećamo tamo, mi nikada ne ćemo osjećati ovdje koliko god dugo živili i "snašli" se, kako se ono kaže.

Pred par tjedana vratio se moj prijatelj Dragec iz Hrvatske. Skoro da nisam ni trebala pitati 'Kak Vam je bilo', jer iz njega je provalila bujica sretnog smijeha, onog osjećaja, neponovljivog, dobrog, toplog - onog što čovjek osjeća samo kad ide doma, i to ostaje u njemu mjesecima (a i u grugima oko njega)! Svaki opis kraja gdje je bio, ili hrane koje je jeo - a mi smo razgovarali samo telefonom - bio je popraćen sretnim smijehom, iskrom u očima, koja se osjećala preko telefonske žice, i ta njegova sreća onog "doma" grijala je i mene tog dana.

I netko od vas će mi reći, pa idi doma... Išla bih ja još danas, ali bolest u obitelji mi jednostavno ne dozvoljava, pa tako kroz ove crtice vraćam svoju dušu tamo gdje mi (a sigurna sam i vama) oko stalno pomalo bježi, a srce tako uporno leti. Ja sam toliko poštena da to priznam, no mnogi govore kako su oni drukčiji. Koji puta im čak i zaviđam, jer onda oni mora uživati kad kupuju hranu u dućanu pored kuće, dok gledaju to obilje, i mirno prebiru po jabukama, i nitko ih ne pita 'a kaj vi, gospica, mislite prebirati po jabukama kaj da su to jajca?', ili 'kaj vama pada na pamet'. Eto, meni nedostaju takvi razgovori, ta zainteresiranost života, tako da je moja kupovina hrane u Torontu postaje gotovo prazna, i ne znam što bih dala da se ti moji Talijani oko mene u tom dućanu malo otkrave, i postanu nešto kao naše kumice na Tržnici.

Valentina

Dali ste u stanju platiti ogromne telefonske troškove telefonskih poziva za Hrvatsku ili BiH? Možda vam mi možemo pomoći:

VTC VANCOUVER TELEPHONE COMPANY

Telefonirajte po najnižim cijenama: Croatia 0.46¢ per min.

Bosnia & Hercegovina 0.49¢ per min.

Germany 0.18¢; Italy 0.24¢; Greece 0.43¢;

Australia 0.19¢; Philippines 0.52¢;

*** Niske cijene i za ostale zemlje!**

Nazovite Finku Pralaš, još danas - na hrvatskom jeziku

Tel (toll free) 1-877-540-9821

Fax: 1-877-544-9823

TEKST DEMARŠA EU-a KOJI JE PREDAN HRVATSKOJ VLADI

"Image" 28. listopada - Izaslanstvo trojice Europske unije jučer je u Zagrebu predalo hrvatskoj Vladi demarš u kojemu se izražava zabrinutost u pogledu skorašnjih parlamentarnih izbora u Hrvatskoj i suradnje Hrvatske s Haškim sudom. Hina je iz Ureda Europske komisije u Zagrebu dobila tekst toga demarša koji objavljujemo u cijelosti (neslužbeni prijevod s engleskog).

Hrvatska je vlada odlučila ignorirati većinu stajališta Europske unije o novom Izbornom zakonu. To dovodi u pitanje spremnost Hrvatske vlade da provede slobodne i poštene izbore u prosincu. EU poziva hrvatsku Vladu da hitno poduzme korake kako bi se postigao sporazum s oporbenim strankama o novom Zakonu o medijima i Izbornom zakonu, koji se bavi pitanjima poput biračkog prava izbjeglica i manjinskih kvota.

Pozivajući se na ranija očitovanja međunarodne zajednice o izbornoj proceduri, medijima i biračkom pravu izbjeglica te na posljednje izvješće OESS-a o napretku Hrvatske u ispunjavanju njezinih obveza, EU želi skrenuti pozornost na sljedeća pitanja:

- biračko pravo izbjeglica treba biti osigurano kao što je to naznačeno u poruci koju su EU, SAD i OESS predali ministru vanjskih poslova Mati Graniću 12. srpnja 1999., na koju, usput, dosad nije bilo primjerene reakcije. Taj non-paper je također sadržavao zahtjev da se ubrza postupak davanja državljanstva osobama koje su predale molbu te zahtjev za točnim i ažuriranim biračkim popisom. - treba podsjetiti da je postojeći način glasovanja hrvatske dijaspore protivan provedbi Daytonskog sporazuma.

- EU izražava zabrinutost glede pitanja zastupljenosti manjina koje bi trebalo riješiti na nediskriminirajući način.

- birački odbori na svim razinama trebaju biti sastavljeni politički uravnoteženo.

- glasovanje izvan zemlje treba se obavljati samo u veleposlanstvima i konzulatima.

- potrebno je osigurati da promatrači iz Hrvatske nadgledaju izbore.

- Izborni zakon treba pridonijeti transparentnosti financiranja kampanje.

- EU želi podsjetiti hrvatske vlasti na sadržaj Dokumenta o medijima koji su EU, SAD i OESS predložili hrvatskim vlastima u listopadu 1998.

- EU očekuje od hrvatske nacionalne televizije nezavisno i uravnoteženo medijsko praćenje izbora u duhu preporuka međunarodne zajednice.

- EU smatra zasad predviđeni datum za izbore (22. prosinca) neobičnim za europske okolnosti - sazivanje izbora uoči Božića također otežava uspješan domaći i međunarodni nadzor.

- ne treba sumnjati u to da bi nade i težnje hrvatskoga naroda mogle biti zakočene za mnogo godina ako se ocijeni da je cjelokupni parlamentarni izborni proces na bilo koji način bio ometan, ili ako (rezultati izbora) ne budu potpuno provedeni.

- EU je na svaki način nastojao osigurati Hrvatskoj pomoć u ispunjavanju njezinih međunarodnih obveza izraženih u Procesu stabilizacije i pridruživanju, uključujući i regionalni pristup EU-a. EU je razočarana time što je Hrvatska pokušala iskoristiti pogodnosti i prednosti od europskih integracija, a da se sama nije obvezala na ispunjenje traženih uvjeta.

- ako izložene točke ne dobiju odgovarajuću pozornost hrvatske Vlade i parlamenta, Hrvatska riskira da održi izbore koji neće biti priznati kao slobodni i poštjeni, sa svim posljedicama koje iz toga proizlaze. To bi imalo ključni učinak u trenutku kada Hrvatska već plaća visoku cijenu za svoju političku samoizolaciju i još bi

pogoršalo gospodarsku i socijalnu situaciju u zemlji.

- EU pristupa Hrvatskoj s pozitivnim stajalištem, kako bi se prevladale prepreke na putu prema poboljšanju ugovornih odnosa između EU-a i Hrvatske, i želi da Hrvatska glede Izbornog zakona brzo ispuni tražene standarde.

- EU podupire djelovanje UN-a i ICTY-a kao dijela mirovnog procesa u bivšoj Jugoslaviji. U tom duhu EU želi izraziti duboku zabrinutost zbog ozbiljnog nedostatka suradnje Hrvatske s ICTY.
- sukladno Rezoluciji 827 Vijeća sigurnosti sve uključene strane trebaju potpuno i bezuvjetno surađivati s ICTY-em.

- puna suradnja s ICTY-em također je i dio koncepta uvjetovanosti sadržanog u Procesu stabilizacije i pridruženosti, koji uključuje i regionalni pristup EU-a.

- ozbiljan nedostatak suradnje Hrvatske s ICTY-em šteti daljem razvoju odnosa između EU-a i Hrvatske. (Hina, 28. 10.1999)

HRVATSKA OŠTRO ODBACILA PRIGOVORE IZ DEMARŠA EU - A!

ZAGREB, 5. studenoga - Zamjenik ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske dr. Ivo Sanader u petak je u ime hrvatske Vlade uručio odgovor na demarš Europske unije predstavnicima europske trojke - veleposlanicima Finske i Portugala, te dužniku Europske komisije. Nakon što je pozorno proučila tekst demarša EU - a, Vlada je odlučno odbacila ocjene kako postoji rizik da predstojeći izbori neće biti slobodni i poštjeni. Vlada takve navode, uključujući i ocjene o "političkoj samoizolaciji", smatra neprikladnima i neutemeljenima. "Oni ne mogu biti konstruktivan doprinos Europske unije uoči predizborne kampanje i na neki način prejudiciraju i same rezultate izbora", stoji u Vladinom odgovoru na demarš od 27. listopada.

Ističući kako cijeni nastavak otvorenog političkog dijaloga s EU - om kao "dobronamjeran pokušaj uklanjanja svih prepreka ili nesporazuma u bilateralnim odnosima", Vlada izražava žaljenje što je Hrvatska jedna od rijetkih zemalja u tranziciji koja ne prima tehničku pomoć poput ostalih zemalja, iako je to zatražila u nekoliko navrata i unatoč tome što je imala konstruktivnu ulogu za vrijeme kosovske krize i u pripremi Pakta o stabilnosti. U svom komentaru Vlada je odgovorila na glavne primjedbe demarša što se odnose na izborni zakon, prava glasovanja osoba izbjeglih iz Hrvatske, zatim na glasovanje hrvatskih državljana u inozemstvu, pravednu zastupljenost nacionalnih manjina u parlamentu, međunarodni nadzor izbora, financiranje stranaka, ulogu medija i na datum izbora. U drugom dijelu, Vlada je odgovorila na optužbe o "nesuradnji s Haškim sudom".

Što se tiče izbornog zakona, Vlada je istaknula da će Hrvatski državni sabor uskoro usvojiti programska pravila HRT - a o praćenju izbora kao aneks izbornog zakona što ga je Sabor donio 29. listopada (Zastupnički dom je ta pravila i prihvatio u petak). Konačna verzija izbornog zakona obuhvaća 37 amandmana, uključujući i 15 prijedloga zastupnika oporbe i nacionalnih manjina. Kad je riječ o pravu glasovanja onih koji su napustili Hrvatsku, oni koji ispunjavaju uvjete moći će glasovati u hrvatskim diplomatskim predstavništvima ili u Hrvatskoj. Hrvatske misije dosad su zaprimile 9297 zahtjeva za dodjelu hrvatskog državljanstva. Neriješeno je još oko 600 zahtjeva, no i na njima se ubrzano radi. U odgovoru na primjedbe da je glasovanje hrvatske dijaspore u suprotnosti s Daytonskim sporazumom, Vlada "ukazuje na Aneks 4. Sporazuma u kojemu se navodi da građani BiH mogu imati i državljanstvo druge države, ako postoje bilateralni sporazumi između BiH i druge države. U novom Zakonu o drža-

Nastavak na idućoj stranici

vljanstvu BiH navodi se da će sve osobe koje su prije stupanja na snagu tog zakona stekle državljanstvo druge države, izgubiti državljanstvo BiH ako se u roku od pet godina ne odreknu svoga drugog državljanstva, osim ako drukčije nije predviđeno bilateralnim sporazumima.

Kako Hrvatska i BiH nisu još potpisale takav sporazum, petogodišnji rok u kojem se osobe s dvojnim državljanstvom mogu odlučiti za jednu državu istječe 31. prosinca 2002. Stoga, sudjelovanje bosanskih Hrvata na hrvatskim izborima nije u suprotnosti s Daytonskim sporazumom. Budući da je predviđeni dan za izbore, 22. prosinca, radni u cijeloj Europi, Vlada smatra kako nema nikakvih ozbiljnih prepreka za međunarodno praćenje izbora. Štoviše, navodi se, predstojeći božićni blagdani povećat će ukupan broj birača na izborima jer će u to vrijeme mnogi hrvatski građani posjetiti Hrvatsku.

Odgovarajući na ocjenu iz demarša o "ozbiljnom nedostatku suradnje s Haaškim sudom", Vlada naglašava da je Hrvatska jedna od rijetkih zemalja koja je odmah prihvatila obvezu suradnje sa Sudom. Do danas su, podsjeća, samo 23 zemlje donijele odgovarajuće zakone koje im omogućavaju suradnju s Haaškim sudom.

Vlada tvrdi da EU nije bila jasna na što se točno odnosi formulacija o "nedostatku suradnje". "Ako se to odnosi na činjenicu da je predsjednica ICTY - ja prijavila Hrvatsku Vijeću sigurnosti UN - a, to možemo pripisati manjkavostima u pravilima procedure i dokazivanja. Hrvatska opetovano ukazuje da je spor oko vojnih operacija 'Bljesak' i 'Oluja' pravni spor između Hrvatske i Suda te izražava želju da se to pitanje riješi u pravnim okvirima. Nesrazmjer u broju osoba optuženih za zločine počinjene tijekom agresije na Hrvatsku (optužen je samo Martić) očit je i neobjašnjiv", navodi se na kraju u komentaru. Za zločine u Vukovaru i ubojstvo 200 pacijenata vukovarske bolnice niti jednom od trojice optuženih (Mrkšić, Šljivančanin, Radić) nije suđeno, niti su privedeni u Haag. Isti nesrazmjer postoji i na primjeru bosanskih Hrvata, što je neshvatljivo jer su oni najveće žrtve rata u BiH.

Na kraju komentara Vlada ponovo potvrđuje da će nastaviti surađivati s ICTY - jem i odgovorno ispunjavati svoje međunarodne obveze istodobno štiteći nacionalne interese i sigurnost. Dr. Sanader je istaknuo da hrvatska Vlada pozdravlja interes članica Europske unije za političke prilike u našoj zemlji, što drži opravdanim i u skladu s hrvatskom politikom otvorenosti i dijaloga. Također je vrlo ozbiljno i potanko proučila gledišta Europske unije. Zamjenik hrvatskog ministra vanjskih poslova još je jednom naglasio kako je potrebno da što prije počnu pregovori Hrvatske i EU - a o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju zbog što bržeg intenziviranja tih procesa. U ime hrvatske Vlade izjavio je da se ovim odgovorom smatra zaključenom rasprava o navedenim pitanjima.

Sanader je naglasio da je strateški cilj Republike Hrvatske uključivanje u euroatlantske integracije te da u tom smjeru i nadalje želi konstruktivan i transparentan dijalog s Unijom. Hrvatska je svjesna potrebe ispunjavanja kopenhaskih i amsterdamskih kriterija za ulazak u EU, kazao je dr. Sanader te nastavio da se oni u najvećoj mjeri podudaraju s hrvatskim ciljevima izgradnje modernog, demokratskog društva u skladu s najboljim europskim standardima. U tom svjetlu posebno su značajni izbori kao najviši institut demokracije i hrvatska im Vlada, kao i sveukupna hrvatska javnost, pristupa s najvećom ozbiljnošću. Stoga držimo važnim da Europska unija, kao i ostali međunarodni čimbenici, tijekom predizborne kampanje zadrže uravnotežen pristup, rekao je hrvatski dužnosnik. (Vjesnik, 6. studenog 1999)

Širite HRVATSKU ISKRU

NALETILIĆEV BRANITELJ NEZADOVOLJAN HAAŠKIM LIJEČNIČKIM TIMOM

Image 3. studenoga - Dvojica nizozemskih liječnika, koje je poslao Haaški sud, pregledala su jučer Mladena Naletilića Tutu i razgovarala s liječničkim konzilijem koji se brine za njegovo zdravlje na zagrebačkoj Klinici za bolesti srca i krvnih žila Rebro. Nakon trosatna pregleda nizozemski liječnici nisu željeli komentirati Naletilićevo zdravlje. Izvješće i ocjenu o Naletilićevoj sposobnosti za odlazak u Den Haag ti će liječnici poslati Uredu tužitelja i Tajništvu Haaškog suda. Naletilićev branitelj, odvjetnik Krešimir Krsnik, koji je također bio nazočan pregledu, izrazio je nezadovoljstvo stručnošću međunarodnoga liječničkog tima. Kako je rekao, obrana je iznenađena sastavom haaškoga liječničkog povjerenstva koji se sastoji od dvojice liječnika Akademskog medicinskog centra u Amsterdamu, kardiologa R. Tukkiea i intenzivista E. van Lieshouta, koji novinarima nisu željeli reći ni svoja imena. Očekivali smo da će u povjerenstvu u najmanju ruku biti neki ugledni kardiolog, kazao je odvjetnik Krsnik. Ponovio je kako je začuđen da je Haaški sud te liječnike poslao da nadziru rad hrvatskoga liječničkog konzilija koji je, po njegovim riječima, na najvišoj europskoj razini. Odvjetnik Krsnik podsjetio je pritom da je voditelj liječničkoga konzilija dr. Ivo Čikeš bio kancelar Europske kardiološke udruge. Krsnik smatra kako je nezamislivo da se međunarodni liječnički tim suprotstavi mišljenju hrvatskih liječnika i ocijeni da je Naletilić sposoban za put u Haag. Krsnik je najavio da će sutra od ministra pravosuđa Zvonimira Šeparovića zatražiti odgodu Naletilićeva izručenja dok se ne riješi njegova tužba Europskomu sudu za ljudska prava u Strasbourgu. (Image, 3. 10.1999)

ZA PORAZ PREDSJEDNIKA - MILIJARDU DOLARA BEOGRADU

James Dobins, posebni izaslanik američkog Predsjednika za Balkan, obećao je vođama srbijanske oporbe, koji su u posjetu Washingtonu, da će "u Srbiju ući najmanje milijardu dolara američkih investicija i kredita". Jedini uvjet da se to dogodi jest raspisivanje slobodnih i demokratskih izbora, na kojima se vjeruje da će pasti i vlast Slobodana Miloševića. - Amerikanci su spremni Srbiji ukinuti sankcije istog trenutka kada se održe slobodni demokratski izbori - izjavio je jučer koordinator Saveza za promjene Vladan Batić.

Prilikom razgovora s američkom administracijom, srbijanskoj oporbi predložen je osnutak unilaterarne komisije koju bi činili predstavnici SAD, EU i srpske oporbe a koja bi koordinirala aktivnosti pritiska na Miloševićevu vlast. Danas poslijepodne vođe srbijanske oporbe sastat će se s američkom državnom tajnicom Madeleine Albright, a prema onome što su beogradski mediji najavili - Batić, Zoran Đinđić i ostali koji su u SAD jednodušni su u stavu da s predsjednikom SRJ Slobodanom Miloševićem i njegovim ljudima više nema nikakvih razgovora. Predstavnici stranaka srbijanske demokratske oporbe, koji su sada u SAD, jučer su u Budimpešti razgovarali s predstavnicima EU o daljnjoj suradnji, ukidanju sankcija Beogradu i eventualnim izborima u SRJ. (Večernji list, 3.10.99)

NA DAKSI SE UBIJALO I BEZ SUDA I BEZ KRIVNJE

Kraj listopada i početak studenoga podsjetnik je na događaje iz 1944. kad su jugoslavenske komunističke vlasti na otoku Daksi pogubile mnoge Hrvate i druge stanovnike Grada. Njihovi grobovi su nijemi svjedoci stratišta prvih poslijeratnih žrtava partizanske vlasti u Hrvatskoj. Kako je u predgovoru knjige "Crveni teror u Dubrovniku, listopad 1944." napisao Vlaho Benković, deviza o antifašističkoj borbi u primjeru Dakse i ostalih dubrovačkih gubilišta (Orsula, Boninovo i dr) pokazala se kao krinka za obračun prije svega s istaknutim Hrvatima i težnjama hrvatskog naroda za ostvarenje vlastite države. Kaznene mjere provedene likvidacijom bez suđenja to nepobitno potvrđuju! Dvije su Dakse zavile Dubrovnik u bol i tugu. Prvi put kad je 26. siječnja 1930. godine potnuo u Biskajskom zaljevu teretni brod "Daksa" gdje je živote izgubilo 38 članova posade. Ta tužna vijest stigla je u Dubrovnik uoči svetkovine Sv. Vlaha i donjela suze i tugu na lica Dubrovčana. Na Sviječnicu su, umjesto slavlja, zvana svih dubrovačkih crkava klecala za poginule pomorce. Drugi put je tuga bila još strašnja jer je bila uskraćena i sama mogućnost za iskazivanje žalosti. Prema do sada prikupljenim podacima 25., 26. i 27. listopada 1944. na Daksi su ubijena 44 čovjeka.

Daksa nije jedino masovno gubilište hrvatskog juga te kobne i tužne dubrovačke jeseni nakon ulaska partizana, i to bez ikakvih borbi 18. listopada 1944. godine. Prvo stratište bilo je na Orsuli u noći 19. na 20. listopada 1944., samo 24 sata nakon ulaska partizana u Dubrovnik. Na Orsulu je dovezeno dvanaest mladića pretežno Konavljana, od kojih je jedanaestoro pogubljeno, a njihova

tijela su bačena niz strme litice u provaliju. Jedan od preživjelih Marko Trtoman, iz konavoskog sela Bani živi je svjedok smrti ovih konavoskih mladića među kojima je bio i njegov brat Niko Trtoman. Nakon ovih svirepih ubojstava zaredala su hapšenja u Grudi. Po brzini kojom su se ljudi hapsili i sprovodili na stratišta dovoljno govori sastav 29. hercegovačke divizije pod zapovjedništvom Vlada Šegrt. Divizija je popunila svoj sastav u Bileći gdje je narasla sa 400 na 920 ljudi i to primanjem četnika koji su doslovno kokarde zamijenili zvijezdama petokrakama. Politički komesar hercegovačke divizije znakovitog prezimena bio je Đuro Četnik ⇄ Jovanović i on postaje vojni komandant Dubrovnika

Partizan iz dubrovačkog kraja Mato Bazdan bio je nazočan kad se podnosio izvještaj o tome da se vojna vlast "oslobodilačke vojske" u Dubrovniku nalazi pod zapovjedništvom Đura Četnika i Steve Pećanca, na što je Petar Drapšin jedan od visokih partizanskih komandanata ustao i doslovno rekao: "Pa, po Bogu, gdje nadoste te četnike?" Dana 25. listopada 1999. godine položeno je cvijeće i odana počast mučki ubijenim Dubrovčanima na Daksi i kako je u jednom intervjuu rekao sin ubijenog Ante Breškovića trgovca - "Stradali nisu umrli s borbenim poklicima na usnama, već pjevajući" Tebe, Boga, hvalimo" i jedino što bi smo im željeli to je da mjesto njihove pogibelji ostane simbol da se zbog drukčijeg političkog mišljenja ne može nikoga ubijati. Neka to bude jedan moto za sve koji se bave politikom. (Dubrovački list, 3.11.1999)

NEK NAM DUŠE I SRCA ZAPJEVAJU OD RADOSTI

Svaki tjedan zajednice u Kanadi pokazuju da su ponovno u stanju animiranosti koja je bila primjerna u danima srpske agresije na Hrvatsku. Tada politika kao izraz grabežljivih tendencija nije bila primjenjena, iako se može reći da su već u tim danima ljudi mraka bili djelatni i grabili ono što se može grabiti. Poznati su primjeri šverca oružja, outdivanja i prisvajanja imovine, te financijskog inženjeringa čiji su krivci jednostavno nestali u navali važnijih i novih događaja. I danas još službena vladina pretvorba postaje tema mnogih istraživanja i pitanja, što ostaje bez odgovora. Zapravo grabež kao sinteza vremena, nije zastupljena samo u Hrvatskoj, no kako su bivša društva doživljavala najveće lomove, to je ono najviše bilo vidljivo u kataklizmi smrti i razaranja što su ga Srbija, te Crna Gora nametnuli Hrvatskoj. Slavko Kulić u svom djelu "Strategija nasilja kao strategija razvoja" napisao je kako "mučenike treba odvajati od mučitelja. Svijetu je potrebana diferencirana svijest većine da bi zaustavila nasilje. Etici pomirenja, mučenika i mučitelja nema mjesta u kontekstu ni klasnoga, ni nacionalnog, ni internacionalnoga, pa ni vjerskoga mišljenja". Pisac dalje piše, kako je nasilje i opasnost destruktivnog djelovanja ljudske vrste prema prirodi i drugim ljudima vidljive samo toliko, koliko je vidljiv dio sante leda, te da se se destrukcija ljudi mora zaustaviti. Naročito sakriveni u svemu tome su zapadni načini uništenja ljudi i prirode, makar se deklarativno taj isti Zapad zaklinje ljudskim pravima i mjerama zaštite prirode. U tom istom okviru vidi se da Međunarodni tribunal i dalje gura koncepciju nasilja, kao logični slijed imperijalnog gledanja na stvarnost. Carla del Ponte, usprkos nekih malih popuštanja prema Hrvatskoj i dalje nastavlja s osudom Lijepe naše (mučenice) i zanemarivanjem zločina Srbije i Crne Gore (mučitelja) na svjetskoj političkoj sceni. Po prvi put može se utvrditi da ne važi niti "da pobjednici pišu povijest", nego da Srbija, čija uloga je žandara i nasilnika namjenjena od strane za-

**Za vrijeme pjevanja himne "Lijepoj našoj",
Ottawa 14. 11. 1999.**

padnjačke politike, usprkos gubitka od hrvatskih branitelja i dalje gura istu velikosrpsku ulogu, čak i od strane legitimnih predstavnika Srba u Hrvatskom državnom saboru. Srbi, gubitnici u sukobu s NATO snagama dobili su svoje brojne apologete, koji guraju "srpsku istinu" o tome što se dogodilo na prostorima bivše tamnice naroda. Srpski apologeti, stranci vjenčani sa Srpkinjama započeli su snažnu kampanju obrane srpskih masakra nad Alban-